VEĽKOÚĽANSKÝ OBZOR

Noviny obyvateľov Veľkých Úľan

NAGYFÖDÉMESI LÁTHATÁR

Nagyfödémes lakosainak lapja

2. číslo 27. ročník – Jún – 2023

2. szám 27. évfolyam – 2023 – Június

ČAKÁ NÁS PESTRÉ LETO

V živote každej obce a jej obyvateľov sú veľmi dôležité rôzne kultúrno-spoločenské podujatia, na ktorých sa môže stretávať nielen vedenie obce s občanmi, ale aj obyvatelia medzi sebou. U nás každý rok je prvým takýmto veľkým podujatím stavanie mája – majáles. Na tohoročných oslavách vítania mája sa na radosť organizátorov zúčastnili návštevníci naozaj v hojnom počte. V pestrom kultúrnom programe už tradične vystupovali miestne súbory. Hosťom podujatia bol Peter Fahn, ktorý vďaka nesporným interpretačným kvalitám patrí už dlhé roky medzi obľúbených spevákov slovenskej populárnej hudby v našom regióne. Okrem toho od roku 1985 je aj „Čestným občanom obce Veľké Úľany“. Nechýbala ani tradičná tombola a na večernej veselici do tanca hrala skupina TOMI Band.

V mene organizátorov – Obce a Miestneho kultúrneho strediska - ďakujeme všetkým, ktorí svojou osobnou účasťou, vystúpením, či venovaním darov do tomboly prispeli k úspechu tejto obľúbenej akcie.

Čo sa týka podujatí v našej obci nebudú „uhorkovou sezónou“ ani letné mesiace, počas ktorých je naozaj postarané o pestré a bohaté programy. Vďaka podpory Európskej Únie sa koncom júna uskutoční trojdňové podujatie cezhraničnej spolupráce pod názvom „Nový začiatok“. Bohatý program budú mať XXVII. Obecné dni, ako aj XVII. Festival na Matúšovej zemi. Počas mesiacov júl a august čakajú na deti rôzne tematické letné tábory. V auguste sa na Hajmáši uskutočnia dožinky, na Kalvárii budeme sláviť deň nového chleba a sviatok kráľa Štefana I. Svätého. Začiatkom septembra sa môžeme tešiť na tradičné jazdecké preteky v lesoparku. Presné termíny a programy podujatí sú uvedené na ďalších stranách našich obecných novín.

V mene obecnej samosprávy srdečne pozývame a čakáme občanov obce na naše letné programy, zároveň všetkým našim obyvateľom prajeme krásne leto plné zážitkov.

-sz-

SZÍNES NYÁR VÁR RÁNK

Minden község és lakosai életében fontos helyet foglalnak el a különböző kulturális és társadalmi események, amelyek alkalmával a község vezetői kötetlenül találkozhatnak a polgárokkal, illetve a lakosok egymással is. Nálunk minden évben az első ilyen nagyobb megmozdulás a májusfaállítás – majális. A szervezők nagy örömére az idei májusváró ünnepségen szép számban vettek részt a látogatók. A helyi együttesek hagyományosan változatos kulturális műsort adtak. A rendezvény vendége Fahn Péter volt, aki előadói kvalitásainak köszönhetően évek óta a szlovák könnyűzene egyik közkedvelt énekese térségünkben. Mellesleg 1985 óta „Nagyfödémes község díszpolgára” is. Nem hiányzott a hagyományos tombola sem. Az esti táncmulatságon a TOMI Band húzta a talpalávalót.

A szervezők - a Község és a Helyi Művelődési Központ - nevében köszönetet mondunk mindazoknak, akik személyes részvételükkel, fellépésükkel, vagy tomboladíjak felajánlásával járultak hozzá e népszerű rendezvény sikeréhez.

Ami a rendezvényeket illeti, községünkben a nyár sem lesz „uborkaszezon”, hiszen a nyári hónapok is gazdag és színes programokkal várnak az érdeklődőkre. Az Európai Unió támogatásának köszönhetően június végén „Új kezdet” címmel egy háromnapos határon átnyúló rendezvénysorozat zajlik majd. A XXVII. Falunapok és a XVII. Mátyusföldi Fesztivál is gazdag programot kínálnak. Július és augusztus folyamán több tematikus nyári tábor várja az érdeklődő gyerekeket. Hajmásban ismét sor kerül az aratóünnepélyre, és a Kálvárián I. Szent István királyra és az új kenyér ünnepére emlékezünk majd. Szeptember elején pedig ismét örülhetünk az erdőparkban megrendezendő díjugrató lóversenynek. A rendezvények pontos időpontjai és műsora lapunk további oldalán találhatók.

A község önkormányzata nevében mindenkit sok szeretettel hívunk és várunk a rendezvényekre, egyben minden lakosunknak élményekben gazdag, szép nyarat kívánunk.

-sz-, foto: Archív MKS

NECH JE KAŽDÝ DEŇ DŇOM ZEME

Deň Zeme sa už roky nesie v duchu konkrétnej témy či motta. Témou, tohoročného, 53. ročníka Dňa Zeme bola „Investujte do našej planéty“ (Invest in Our Planet). V tomto roku sa približne miliarda ľudí vo viac ako 190 krajinách zapojila 22. apríla do rozličných aktivít zameraných na zvýšenie povedomia o klimatickej kríze a snažili sa dávať podnety zamerané na zmenu správania v záujme ochrany prírody.

Príkladom išli aj obyvatelia našej obce, keď nie len na Deň Zeme, ale už aj v priebehu týždňa sa v hojnom počte zapojili do rôznych aktivít, upratovania, zbierania smetí, či sadenia stromčekov a kvetov. Do upratovacej akcie sa zapojilo - okrem detí zo základných a materských škôl - približne 180 občanov.

Samospráva obce touto cestou ďakuje za príkladnú spoluprácu, do ktorej sa zapojili malí aj dospelí obyvatelia obce a pri príležitosti Dňa Zeme neľutovali ani čas ani námahu, aby sa naša obec stala čistejšou, krajšou a zelenšou. A teraz je už len našou spoločnou úlohou postarať sa o poriadok i čistotu obce a o znovu vysadené stromčeky. Nech je každý deň Dňom Zeme

Ešte raz všetkým srdečná vďaka!

-sz-

Foto: Alžbeta Prágaiová

Obecný úrad – Községi hivatal

PO VPS – Kisüzem

Klub dôchodcov Zlatý dážď – Az Aranyeső Nyugdíjasklub

Komunitné centrum – Közösségi központ

MO Matice slovenskej

Základná škola slovenská – A szlovák alapiskola

Obyvatelia Ekoosady – Az Ökotelep lakosai

LEGYEN MINDEN NAP A FÖLD NAPJA

A Föld napja évek óta egy meghatározott téma vagy mottó jegyében zajlik. Az idei, az 53. Föld Napja témája a „Fektess a bolygónkba” volt. Idén több mint 190 országban megközelítőleg egymilliárd ember vett részt április 22-én a klímaválságra való figyelemfelkeltésbe, illetve arra ösztönözték az embereket, hogy a természetvédelem érdekében változtassanak magatartásukon.
Községünk lakosai ebben az évben is példásan helytálltak, hiszen nemcsak a Föld Napján, de már az előző héten is aktívan bekapcsolódtak a különböző aktivitásokba, takarítottak, szedték a szemetet, fákat és virágokat ültettek. A takarítási akcióba - az iskolás és óvodás gyermekeken kívül - közel 180 lakosunk kapcsolódott be.
A község önkormányzata ezúton szeretné megköszönni ezt a példás összefogást, amelybe közösségünk apraja nagyja bekapcsolódott, és a Föld napja alkalmából időt és fáradtságot nem kímélve tették szebbé, tisztábbá és zöldebbé községünket. Most már csak az a feladatunk, hogy közösen vigyázzunk a rendre, tisztaságra és az újonnan kiültetett facsemetékre. Legyen minden nap a Föld Napja.
Még egyszer őszinte köszönet mindenkinek.

-sz-

ZO Csemadok – Csemadok helyi szervezete

Dobrovoľný hasičský zbor – Önkéntes tűzoltó testület

Naši škôlkari – A kis ovisok

OZ Bikeri Matúšovej zeme – Mátyusföldi Bringások PT

Poslanci OZ + VPS – Képviselők + Kisüzem

PZ Sokol – Sólyom Vadásztársaság

Poľovnícke združenie Zlatý bažant – Aranyfácán Vadászegyesület

O ČOM ROKOVALO OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkých Úľanoch na svojom 5. plánovanom – verejnom zasadnutí dňa 22. marca 2023 prerokovalo návrhy a podnety v zmysle programu rokovania a prijalo nasledovné uznesenia:

OZ schválilo:
- Rokovací poriadok Obecného zastupiteľstva vo Veľkých Úľanoch
- rozbor hospodárenia Obce za rok 2022
- čerpanie finančného rozpočtu rozpočtových a príspevkových organizácií obce za rok 2022
- Komunitný plán sociálnych služieb Obce na obdobie 2023-2030
- Štatút Zboru pre občianske záležitosti pri OZ
- odkúpenie spoluvlastníckeho podielu k pozemkom parcely č. 493/2,496, 493/1, 495, 494 v celkovej výmere 2410 m², druh pozemkov zastavaná plocha od podielových spoluvlastníkov za všeobecnú hodnotu pozemkov v zmysle vypracovaného znaleckého posudku vo výške 60,20 €/m²
- zriadenie komisie na vypracovanie podmienok zámeru zhodnotenia obecného majetku parcela č. 3420, druh pozemku ostatná plocha vo výmere 460623 m² a parcela č. 236/1, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 2092 m² v zložení: Ing. Pavol Száraz, Kristián Lipták, Zoltán Lencsés, Zoltán Borovský, Ing. Ján Rudolf, PhD. Mgr. Katalin Lancz Bózsing, JUDr. Ján Schweitzer a Ing. Jozef Halász

OZ zobralo na vedomie:
- informáciu poriadkovej služby o dodržiavaní VZN č. 3/2020 o parkovaní na verejných priestranstvách
- stanovisko Komisie pre verejný poriadok a pre organizáciu miestnej samosprávy k návrhu rokovacieho poriadku OZ
- stanovisko Komisie finančnej a správy obecného majetku pri OZ k rozboru hospodárenia za rok 2022
- správu o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb za rok 2022
- správu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra za rok 2022
- petíciu obyvateľov obecnej časti Nové Osady – Lenčehel, s tým, že po odstránení nedostatkov bude petícia opäť prerokovaná.
- žiadosť Petra Tomoviča o ukončenie nájomnej zmluvy bytu C5 na Sládkovičovskej ulici č. 1516/50 na základe nájomnej zmluvy ku dňu 30.06.2023.

6. plánované – verejné zasadnutie OZ sa konalo dňa 24. mája 2023, na ktorom poslanci prijali nasledovné uznesenia:

OZ schválilo:
- rozbor hospodárenia Obce k 31.03.2023
- rozbor hospodárenia rozpočtových a príspevkových organizácií Obce k 31.3.2023
- VZN č. 1/2023 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov, výšky príspevku na režijné náklady a podmienky úhrady v školskej jedálni
- „Územný plán Obce Veľké Úľany – Zmeny a doplnky č. 4“
- VZN č. 3/2023, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu Obce Veľké Úľany – Zmeny a doplnky č. 4“
- zámer prenájmu časti pozemku KN-C č. 1133/2 vo výmere 30 m² na umiestnenie stánku – kiosku rýchleho občerstvenia. Cena za prenájom 150 €/mesiac.
- zriadenie komisie na vypracovanie nového VZN o určení názvov ulíc a iných verejných priestranstiev v zložení: Ing. František Gőgh, Ing. Pavol Száraz, Zoltán Máriš, Mgr. Sandra Machová, Kristián Lipták, Zoltán Lencsés, Zoltán Borovský, Mgr. Katalin Lancz Bózsing, Kristián Sercel, Mgr. Rita Bicsan Sztraka

OZ zobralo na vedomie:
- správu zo zasadnutia komisie na vypracovanie podmienok zámeru zhodnotenia obecného majetku nehnuteľností v katastrálnom území obce Veľké Úľany, parc. č. 3450/2 a 2360/1.
- informáciu poriadkovej služby o dodržiavaní VZN č. 3/2020 o parkovaní na verejných priestranstvách za obdobie marec – apríl 2023
- správu o obstaraní Územného plánu Obce Veľké Úľany – Zmeny a doplnky č.4
- výpoveď zmluvy o nájme bytu č. 4 v Nových Osadách, nájomcom Ladislavom Búbisom, Nové Osady 28, trojmesačnou výpovednou lehotou k 31.7.2023

OZ odročilo
- prerokovanie návrhu VZN č. 2/2023 o určení názvov ulíc a iných verejných priestranstiev na území Obce Veľké Úľany

OZ súhlasilo:
- so spôsobom vybavenia pripomienok vznesených v procese prerokovania návrhu Územného plánu Obce Veľké Úľany – Zmeny a doplnky č. 4.

Uznesenia a zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva, úplné znenie VZN, ako aj videozáznamy sú dostupné na internetovej stránke obce www.ulany.sk.

-SZME-

DEŇ SPOLUPATRIČNOSTI

Obec Veľké Úľany, MO Csemadoku, MO Strany Aliancia a Miestne kultúrne stredisko organizovali aj v tomto roku spomienkovú slávnosť pri príležitosti Dňa spolupatričnosti, ktorá sa uskutočnila dňa 2. júna pri pamätných stĺpoch na námestí obce. Pripomenuli sme si ten „deň smútku“, keď v paláci Veľký Trianon vo Versailles dňa 4. júna 1920 o 16:32 podpísali trianonskú mierovú dohodu, ktorú Maďari pokladajú len za mierový diktát. Veľmoci pred 103 rokmi rozkúskovali územie kráľovského Uhorska.

Úvodom spomienkovej slávnosti sme si mohli vypočuť prekrásnu báseň Ferenca Kölcseyho: Hymnu v podaní Zoltán Lencsésa a následne odzneli dve nádherné, mimoriadne dojímavé piesne v podaní Enikő Gregušovej Hanzelovej a Ingrid Winklerovej. Historický prehľad mala Gabriela Vajdová, podpredsedníčka Csemadoku, učiteľka dejepisu.

Pri pamätnom stĺpe položili vence spomienok zástupcovia Obce Veľké Úľany, MO Csemadoku, MO Aliancia, Základnej školy Mihálya Borsosa s VJM a Materskej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Ďakujeme všetkým, ktorí prišli a zaspomínali si s nami.

Alžbeta Sz. Manczalová
Fotó: Hanzel Lajos

MIRŐL TÁRGYALT AZ ÖNKORMÁNYZAT

Nagyfödémes Község Önkormányzata a 2023. március 22-én tartott 5. tervezett ülésén megtárgyalta a napirend által meghatározott programot és a polgárok beadványait.

A képviselő-testület jóváhagyta:
- a képviselő-testület tanácskozási rendjét
- a község 2022-es évi gazdálkodását
- a község költségvetési és hozzájárulási intézményeinek 2022-es évi gazdálkodását
- a község szociális szolgáltatásokról szóló közösségi tervét a 2023-2030-as időszakra
- az önkormányzat mellett működő polgári ügyek testületének statútumát
- a község telekvásárlási szándékát, amely a 2410 m² összterületű 493/2, 496, 493/1, 495, 494-es parcellákat érinti. A beépített területekért a résztulajdonosoknak általános értékben 60,20 €/m² kínál a község
- az Ing. Száraz Pál, Kristián Lipták, Lencsés Zoltán, Borovský Zoltán, Ing. Ján Rudolf, PhD., Mgr. Lancz Bózsing Katalin, JUDr. Schweitzer János és Ing. Halász József összetételű bizottság felállítását, melynek feladata a községi vagyon – a 3420-as parcellán található 460623 m² egyéb terület, valamint a 236/1 parcellán található 2092 m² beépített terület értékesítésére tett javaslat kidolgozása

A képviselő-testület tudomásul vette:
- a község rendfenntartó egységének a 3/2020-as, a parkolásról szóló önkormányzati rendelet betartásáról szóló jelentését
- a Közrendi és az önkormányzat szervezési bizottságának állásfoglalását a képviselő-testület tanácskozási rendjéhez
- a Pénzügyi és vagyonkezelői szakbizottság állásfoglalását a község 2022-es évi gazdálkodásához
- a szociális szolgáltatásokról szóló közösségi terv 2022-es évi kiértékelését
- a község főellenőrének a 2022-es évi tevékenységéről szóló beszámolóját
- Lencsehely lakosainak petícióját azzal a kitétellel, hogy a petíció hiányosságainak eltávolítása után az ügyet újratárgyalják
- Tomovič Péter kérvényét a Diószegi utca 1516/50-es h. sz. alatti C5-ös lakás bérleti szerződésének megszűntetésére, a szerződés értelmében 2023. 6.30. határidővel.

A képviselő-testület 6. tervezett nyilvános ülésére 2023. május 24-én került sor.

A képviselő-testület jóváhagyta:
- a község gazdálkodását 2023.3.31-ig
- a község költségvetési és hozzájárulási intézményeinek gazdálkodását 2023.3.31-ig
- az iskolai étkezdében fizetendő részleges hozzájárulás összegéről szóló 1/2023-as számú önkormányzati rendeletet
- a község területrendezési tervét – a 4. sz. változtatásokat és kiegészítéseket
- a területrendezési tervről szóló 3/2023-as önkormányzati rendeletet - a 4. sz. változtatásokkal és kiegészítésekkel
- községi vagyon bérbeadási szándékát, amely az 1133/2-es parcella egy részét, 30 m², területet érint utcai gyorsétterem kialakítása céljából. A bérleti díj: 150€/hónap.
- az Ing. Gőgh Ferenc, Ing. Száraz Pál, Máriš Zoltán, Mgr. Sandra Machová, Kristián Lipták, Lencsés Zoltán, Borovský Zoltán, Mgr. Lancz Bózsing Katalin, Sercel Krisztián, Mgr. Bicsan Sztraka Rita összetételű bizottság létrehozását, melynek feladata az utcaneveket tárgyaló új önkormányzati rendelt kidolgozása

A képviselő-testület tudomásul vette:
- az ideiglenes bizottság a községi vagyon – a 3420-as parcellán található egyéb terület, valamint a 236/1 parcellán található beépített terület értékesítésére tett javaslatáról szóló beszámolóját
- a község rendfenntartó egységének beszámolóját a 3/2020-as, a parkolásról szóló önkormányzati rendelet betartásáról – 2023. március és április hónapokról
- a területrendezési terv beszerzéséről szóló jelentést
- Búbis László kérvényét a Nové Osady 28 h. sz. alatti lakás bérleti szerződésének megszűntetésére, a szerződés értelmében 2023. 7.31. határidővel.

A képviselő-testület elnapolta:
- az utcanevekről szóló 2/2023-as önkormányzati rendeletre tett javaslat megtárgyalását

A képviselő-testület egyetértett:
- a község területrendezési terv-javaslatának tárgyalása során felmerült észrevételek kezelésének módjával – 4. sz. változások és kiegészítések

A képviselőtestület üléseinek jegyzőkönyvei, az elfogadott határozatok, a jóváhagyott községi rendeletek, valamint az ülésekről készült videofelvételek megtalálhatók a község honlapján: www.ulany.sk

-SZME-

NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS NAPJA

Nagyfödémes község, a Csemadok Alapszervezete, a Szövetség Párt és a Helyi Kulturális Központ rendezésében az idén is sor került a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából szervezett megemlékezésre, amelyet június 2-án a kopjafáknál tartottunk. Arra a gyásznapra emlékeztünk, amikor 1920. június 4-én 16:32-kor aláírták a versailles-i Nagy-Trianon kastélyban a trianoni békeszerződést, amit a magyarok csak békediktátumként emlegetnek. A nagyhatalmak 103 évvel ezelőtt feldarabolták a királyi Magyarországot.

Az emlékműsorban Lencsés Zoltán szavalta el Kölcsey Ferenc: Himnuszát, majd Gregus Hanzel Enikő és Winkler Ingrid előadásában, két csodálatos, megrendítő dal hangzott el. A történelmi megemlékezést Vajda Gabriella történelem tanár, a Csemadok alelnöke tartotta.

A kopjafánál a község, a Csemadok és a Szövetség Párt helyi szervezetei, valamint a Borsos Mihály Alapiskola és a Meseország Óvoda képviselői helyezték el a megemlékezés koszorúit.

Köszönjük mindenkinek, aki eljött, s velünk közösen emlékezett.

Sz. Manczal Erzsébet
Fotó: Hanzel Lajos

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO POD LUPOU

Vážení spoluobčania!

Od roku 2021 sme prešli na nový spôsob výberu poplatkov za likvidáciu odpadov. Mnoho rokov sme mali plošný systém, výber poplatku bol viazaný iba na počet osôb v domácnosti (naposledy to bol pevný paušál vo výške 19 € za osobu), bez ohľadu na množstvo vyprodukovaného odpadu. Výzvy modernej doby, najmä tie, ktoré nás zaväzujú byť zodpovednejšími k prírode a ďalším generáciám však požadovali zmenu nášho správania. Na skládke odpadov skončilo obrovské množstvo odpadu, ktoré zanechávame deťom a vnukom ako vysoko sa týčiace pohoria našej bezradnosti.

Počas roka 2020 obecné zastupiteľstvo v spolupráci s obecným úradom pripravovalo nový spôsob manažmentu odpadového hospodárstva, ktoré malo viacero cieľov. V prvom rade zníženie množstva odpadu, ktoré končí bez využitia na skládke. V druhom zavedenie spravodlivosti vo výmere platieb podľa množstva vytváraného odpadu. Po tretie vytvorenie takého príjmu samosprávy, ktoré túto službu pre občanov zabezpečí bez finančných strát. Nepísanou, ale tiež žiadanou funkciou bolo vytvorenie takého systému, ktorý nebude nutné v blízkej budúcnosti radikálne zmeniť.

Pracovali sme na čo najlepšom návrhu veľmi intenzívne, inšpirovali sme sa u skúsenejších, prepočítavali sme si nákladovosť na naše špecifiká, simulovali sme správanie občanov, diskutovali dlhé hodiny a dni. Výsledkom bol model, ktorý sa pretavil do Všeobecne záväzného nariadenia 7/2020, ktoré schválilo zastupiteľstvo 9.12.2020.

Na začiatku roka 2021 sme na stránkach obecných novín veľmi podrobne predstavili nový spôsob spoplatnenia, došlo k elektronickej evidencii smetných nádob, podpisu zmlúv s domácnosťami. Dnes, keď máme za sebou 2 úplné roky po zavedení spravodlivejšieho systému mi dovoľte, aby som Vám predstavil číselné vyjadrenie priebežných výsledkov.

Ako prvý cieľ sme si stanovili zníženie množstva odpadov, ktoré končí na skládke. Klesajúci trend od roku 2018 sme dokázali zabezpečiť otvorením zeleného a zberného dvora a prvými pokusmi so zberom separovaného odpadu, čo nám spočiatku poskytovala externá firma. Nižšie vidíte grafické znázornenie vývoja uloženia komunálneho odpadu na skládke v tonách (rok 2023 je predpoklad).

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Skládka (t)	2010	1699	1322	1094	942	**850**

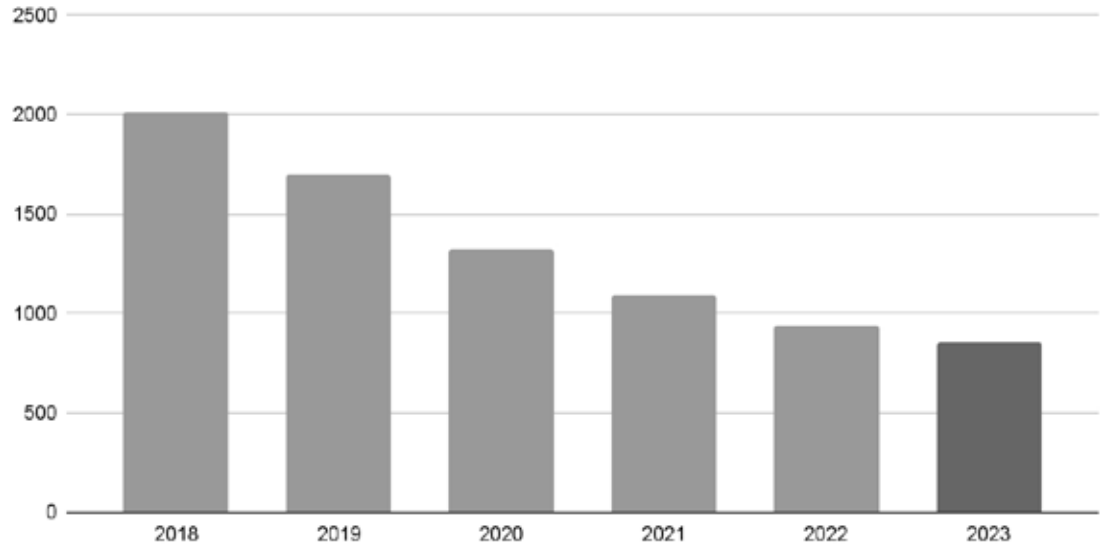

K tomuto grafu je potrebné dodať, že počet domácností v našej obci a tým pádom aj obyvateľov a ich smetných nádob neustále narastá. O to pozitívnejšie vnímame fakt, že množstvo komunálneho odpadu, ktorý vyvážame na skládku aj napriek tomu rok po roku klesá a dúfame, že klesajúci trend bude pokračovať. Separovanie odpadu obyvatelia prijali, pochopili, že to má obojstranné výhody. Skládková spoločnosť, ktorej platíme za uloženie odpadu avizuje zvýšenie poplatkov, tak je v našom záujme skládkovať čo najmenej.

Zaujímavým údajom je skladba vytvorených odpadov. Miera vytriedenia odpadov za rok 2022 bola 64,23%, čiže nevytriedený odpad končiaci na skládke tvorí približne 35%, zvyšok tvoria komodity, ktoré končia na tzv. zelenom či zbernom dvore, alebo ich obec aktívne zbiera. Tieto separované komodity sa zhodnocujú.

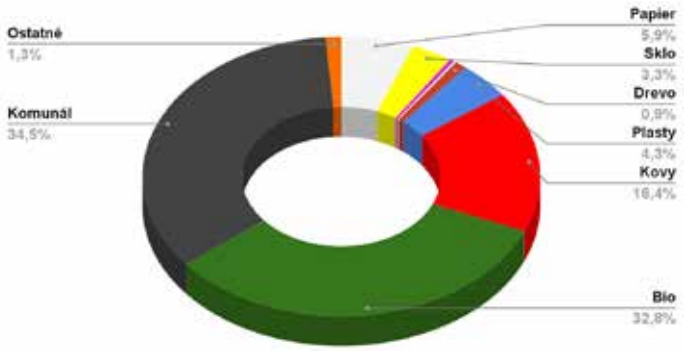

Sme hrdí na Vás, našich spoluobčanov, ktorí ste pochopili dôležitosť správneho separovania odpadu a do nádoby s komunálnym odpadom vkladáte skutočne len to, čo už nie je možné separovať, skompostovať, zálohovo vrátiť, alebo inak druhotne zhodnotiť. Graf vyššie je vizitkou toho, že sme na dobrej ceste. Nakoniec, spätná väzba od spoluobčanov, ktorí separovanie berú vážne je taká, že nádobu s komunálnym odpadom vykladajú na odvoz čoraz menej.

Druhý cieľ bol zavedenie spravodlivosti. Tú sme zaviedli v dvoch krokoch. Prvé opatrenie spočíva v znížení ročného paušálneho poplatku pre tie domácnosti, kde žije jedna osoba poberajúca starobný, alebo invalidný dôchodok. Druhé opatrenie je elektronická evidencia odvozov smetnej nádoby na komunálny odpad a následná fakturácia polročne podľa počtu odvozov. Odkaz je zrejmý, kto produkuje menej komunálneho odpadu, platí menej, podobne ako pri dodávke vody, energií a podobne. Toto opatrenie prijali naši spoluobčania veľmi pozitívne.

Tretím cieľom bolo vytvorenie takého spôsobu spoplatnenia, ktorý náklady spojené so službou zberu, triedenia, skladovania, manipulácie, zhodnotenia alebo likvidácie odpadov pokryje bez nutnosti siahnuť na iné rozpočtové položky, ako tomu bolo v minulosti. Sme veľmi radi, že spätnou finančnou analýzou za ostatné dva roky, ktorá potvrdila správnosť našich výpočtov, sa aj tento cieľ podarilo naplniť.

Protikladom tejto zmeny je viac práce a nákladov so separovaným odpadom. Obecné zastupiteľstvo a obecný úrad usilovne pracujú na tom, aby sa zhodnocovanie odpadu robilo efektívnejšie. Technika na zber nám však veľmi starne, je nutná výmena strojového vybavenia, kultivácia zberného dvora a čaká nás stavebná príprava nového zberného centra Incomed. To všetko sú investičné náklady, na ktoré šetríme financie a zároveň podávame žiadosti o dotácie na strojové vybavenie. V mnohých projektoch sme úspešní v získavaní eurofondov, čo nás veľmi teší.

Záverom by som sa s Vami rád podelil aj o postrehy, kde vidím nedostatky a možnosti zlepšenia:

- Často je na uliciach v dňoch zberu separovaného odpadu vidno aj taký odpad, ktorý sa v ten deň nezbiera. Prosím rešpektujte aktuálny kalendár separovaného zberu, zverejňuje sa v poslednom čísle roka v obecných novinách. Zbery sú taktiež označené v stolovom kalendári, ktorý obec rozdáva domácnostiam. Aktuálny kalendár nájdete na linke tinyurl.com/separuj

- Domácnosti, ktoré si ešte neprevzali obecný kompostér, prosím dohodnite si prevzatie na emailovej adrese zp@velkeulany.sk, alebo osobne na Obecnom úrade.

- Medzi “Iné plasty” nepatria výrobky z tzv. tvrdého plastu, napríklad vedrá, debničky, potrubia, polievacie hadice. Takéto výrobky patria na zberný dvor.

Za správne vyseparovaný odpad, za čoraz menej komunálneho odpadu Vám patrí veľké ďakujem.

Kristián Lipták, poslanec OZ

DEŇ SVÄTÉHO FLORIÁNA

Medzinárodným dňom hasičov je 4. máj. No a práve v tento deň si hasiči uctievajú aj svojho patróna Svätého Floriána. Stal sa patrónom hasičov pre svoj charakter a odvahu.

Členovia nášho Dobrovoľného hasičského zboru si uctili pamiatku svojho patróna a všetkých bývalých hasičov dňa 4. mája kladením venca k soche svätého Floriána a následne 7. mája spomienkovou svätou omšou v rímskokatolíckom kostole, ktorú celebroval pán farár Vojtech Kasáš a pán farár Ádám Bagi z družobnej obce Csabrendek.

-sz-

Foto: Alžbeta Prágaiová

NAGYÍTÓ ALATT A HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Kedves polgártársaim!

2021-től a szemétszállítási díj új beszedési módjára tértünk át. Hosszú éveken át átalánydíjas rendszerünk volt, a díj beszedése csak a háztartásban élő személyek számához kötődött (legutóbb 19 €/fő fix átalány volt), függetlenül a keletkezett hulladék mennyiségétől. A modern kor kihívásai azonban, különösen azok, amelyek arra kötelezték minket, hogy felelősségteljesebbek legyünk a természettel és a jövő nemzedékekkel szemben, változtatást követeltek meg viselkedésünkben. Hatalmas mennyiségű hulladék kerül a hulladéklerakókba, amelyeket gyermekeinkre és unokáinkra hagyunk tehetetlenségünk óriási hegyeiként.

2020-ban a képviselő-testület a községi hivatallal együttműködve egy új hulladékgazdálkodási módszer kialakításán dolgozott, amelynek számos célkitűzése volt. Mindenekelőtt az, hogy csökkentsük a hulladéklerakókban a fel nem használható hulladék mennyiségét. Másodszor, a keletkezett hulladék mennyisége szerinti fizetések bevezetése. Harmadszor, egy olyan önkormányzati bevétel létrehozása, amely ezt a szolgáltatást pénzügyi veszteség nélkül nyújtja polgárainknak. Íratlan, de szintén kívánatos terv volt egy olyan rendszer létrehozása, amelyet a közeljövőben nem kell radikálisan megváltoztatni.

Nagyon intenzíven dolgoztunk a lehető legjobb megoldáson, a tapasztaltabb önkormányzatoktól inspirálódtunk, kiszámítottuk a sajátosságaink költségeit, szimuláltuk a polgárok viselkedését, hosszú órákon és napokon át vitatkoztunk. Az eredmény egy olyan modell lett, amelyet a 7/2020-as önkormányzati rendeletben fogalmaztunk meg, amelyet a testület 2020.12.9-én hagyott jóvá.

2021 elején a községi újság hasábjain részletesen bemutattuk az új díjszámítási módszert, megtörtént a kukák elektronikus regisztrációja, a háztartásokkal való szerződéskötés. Ma, 2 teljes évvel az igazságosabb rendszer bevezetése után, hadd mutassam be Önöknek az időközi eredmények számait.

Elsődleges célként azt tűztük ki, hogy csökkentsük a hulladéklerakókba kerülő hulladék mennyiségét. A 2018 óta tartó csökkenő tendenciát a zöld- és gyűjtőudvar megnyitása, és az akkor még egy külső cég által működtetett szelektív hulladékgyűjtésre tett első kísérletek indították útjára. Az alábbiakban grafikusan ábrázoljuk a hulladéklerakóba kerülő települési hulladék tonnában kifejezett mennyiségét (a 2023-as év feltételezett).

Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lerakat (t)	2010	1699	1322	1094	942	**850**

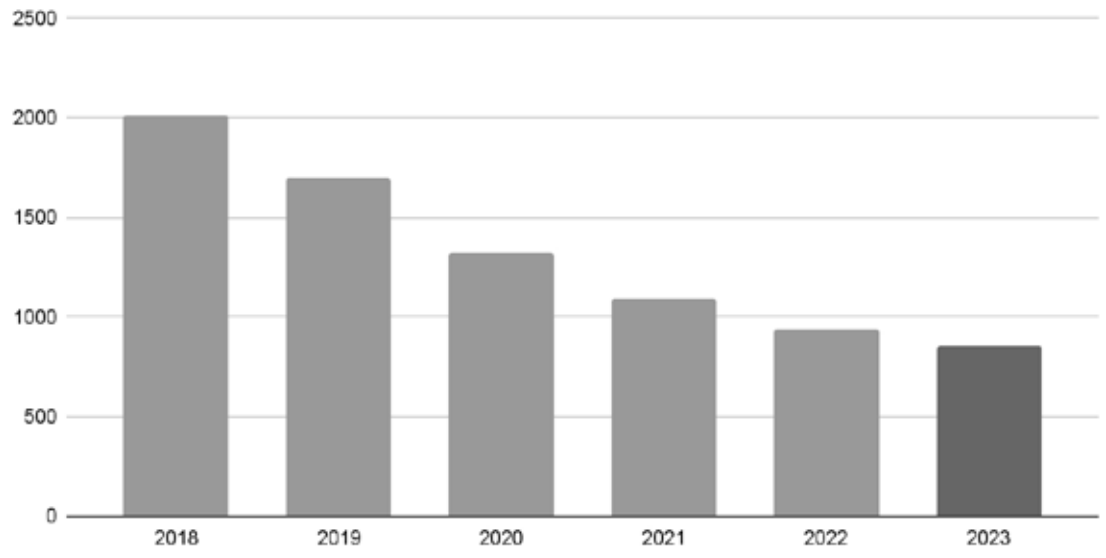

Ehhez a grafikonhoz hozzá kell tenni, hogy településünkön a háztartások száma és így a lakosok és szemetes edényeik száma is folyamatosan növekszik. Annál pozitívabban értékeljük, hogy évről évre csökken a hulladéklerakóba kerülő kommunális hulladék mennyisége, és reméljük, hogy a csökkenő tendencia folytatódik. A lakosok elfogadták a hulladék szétválasztását, megértették, hogy ennek kölcsönös előnyei vannak. A hulladéklerakó cég, amelynek a hulladékunk elhelyezéséért fizetünk, díjemelést jelentett be, ezért a mi érdekünk, hogy minél kevesebb szemét kerüljön a szemétlerakatra.

Érdekes adat a keletkező hulladék összetétele. A hulladékválogatási arány 2022-ben 64,23% volt, azaz a hulladéklerakóba kerülő, nem válogatott hulladék körülbelül 35%-a, a maradékot pedig a zöld- vagy gyűjtőudvarokba kerülő, illetve az önkormányzat által aktívan gyűjtött hulladék teszi ki. A szétválogatott hulladékot tovább hasznosítjuk.

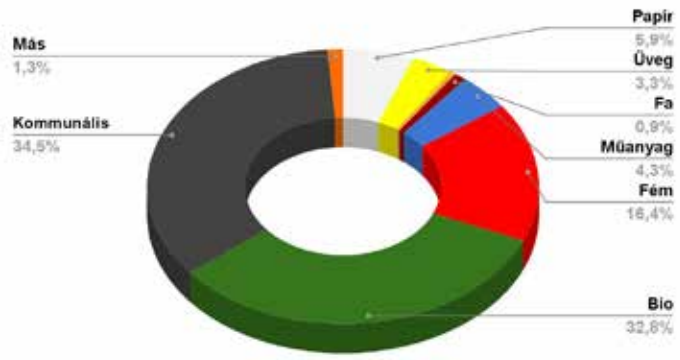

Büszkék vagyunk Önökre, polgártársainkra, akik megértették a megfelelő hulladékszelektálás fontosságát, és csak azt teszik a kommunális hulladékgyűjtőbe, amit már nem lehet szétválogatni, komposztálni, betétdíjként visszaadni, vagy más módon újrahasznosítani. A fenti táblázat is bizonyítja, hogy jó úton járunk. Végezetül a szelektálást komolyan vevő polgártársaink visszajelzései alapján tudjuk, hogy egyre ritkábban helyezik ki a kommunális hulladékot tartalmazó szemétgyűjtőedényeket elvitelre.

A második cél az igazságosság megteremtése volt. Ezt két lépésben vezettük be. Az első intézkedés az éves átalánydíj csökkentése azon háztartások esetében, ahol öregségi vagy rokkantsági nyugdíjban részesülő egyedülálló személy él. A második intézkedés a kommunális hulladékgyűjtés elektronikus nyilvántartása és az ezt követő féléves számlázás a gyűjtések számának megfelelően. Az üzenet nyilvánvaló: aki kevesebb kommunális hulladékot termel, az kevesebbet fizet, akárcsak a víz, az energiaellátás stb. esetében. Ezt az intézkedést polgártársaink pozitívan fogadták.

A harmadik cél egy olyan díjszámítási módszer létrehozása volt, amely fedezi a hulladékgyűjtéssel, válogatással, tárolással, kezeléssel, hasznosítással és megsemmisítéssel kapcsolatos szolgáltatások költségeit anélkül, hogy más költségvetési tételeket kellene igénybe venni, ahogyan az a múltban történt. Nagy örömünkre szolgál, hogy az elmúlt két év visszamenőleges pénzügyi elemzése megerősítette számításaink pontosságát, és így ezt a célt is sikerült elérnünk.

Ennek a változásnak az ellentéte a szelektív hulladékkal való többletmunka és a költségek emelkedése. A képviselő-testület és a községi hivatal keményen dolgozik azon, hogy a hulladékhasznosítást még hatékonyabbá tegye. A gyűjtő berendezéseink azonban nagyon elöregedtek, a gépeket ki kell cserélni, a gyűjtőudvart gondozni kell, és egy új gyűjtőközpont építése előtt állunk (Incomed). Ezek mind olyan beruházási költségek, amelyekre pénzt spórolunk meg, és egyúttal a gépekre támogatást kérünk. Számos uniós projektre sikerült támogatást szereznünk, ami nagyon boldoggá tesz bennünket.

Végezetül szeretném megosztani Önökkel észrevételeimet arról, hogy hol látok hiányosságokat és fejlesztési lehetőségeket:

- Gyakran előfordul, hogy a szelektív hulladékgyűjtési napokon az utcán olyan hulladékot lehet látni, amelyet aznap nem gyűjtünk be. Kérjük, tartsák be az aktuális szelektív hulladékgyűjtési naptárat, amelyet az év utolsó számában a községi újságban teszünk közzé. A gyűjtések időpontjait az önkormányzat által a háztartásoknak kiosztott asztali naptárban is jelöljük. Az aktuális naptár a tinyurl.com/separuj oldalon található.

- Azok a háztartások, amelyek még nem vették át az önkormányzati komposztálót, kérjük, annak átvételéről a zp@velkeulany.sk e-mail címen vagy személyesen a községi hivatalban érdeklődjenek.

- Az „egyéb műanyagok” nem tartalmazzák az úgynevezett kemény műanyagból készült termékeket, mint például a vödrök, dobozok, csövek, öntözőtömlők. Az ilyen termékek a gyűjtőudvarra tartoznak.

Köszönjük szépen a megfelelően szelektált hulladékot, az egyre kevesebb kommunális hulladékot.

Kristián Lipták, önkormányzati képviselő

SZENT FLÓRIÁN NAPJA

Május 4-e a tűzoltók nemzetközi napja. Éppen ezért ezen a napon emlékeznek meg a tűzoltók védőszentjükről, Szent Flóriánról is, aki jelleméért és bátorságáért lett a tűzoltók védőszentje.

A Helyi Önkéntes Tűzoltó Testület tagjai május 4-én Szent Flórián szobránál helyezték el a megemlékezés koszorúját, majd május 7-én a római katolikus templomban emlékező szentmisével tisztelegtek védőszentjük, és minden volt tűzoltó emléke előtt, amelyet Kasáš Béla helyi lelki atya és testvértelepülésünk, Csabrendek római katolikus plébánosa, Bagi Ádám celebráltak.

-sz-

KEĎ SA AJ UČITEĽ MÔŽE BEZSTAROSTNE ZABÁVAŤ

Dňom učiteľov na Slovensku je 28. marec, deň narodenia Jana Amosa Komenského, učiteľa národov. Nie je to slávny sviatok. Ani nemusí byť. Je to len jedna z príležitostí, keď sa dieťa a jeho rodičia môžu poďakovať svojim učiteľom - pedagógom za ich prácu a námahu. Pri tejto príležitosti si všetci spomenieme na chvíle strávené v škôlke a škole, na slávnostnú rozlúčku so školou, či promóciu. Denné úlohy, písomky, pochvaly a pokarhania. Niektorí si zaspomínajú na svojich pedagógov s nostalgiou a vďakou, iní možno aj smutne.

Pedagóg - učiteľ mal vždy popredné miesto v živote obce a spoločnosti. Táto profesia – podľa mňa poslanie - dnes žiaľ už nemá takú prestíž, ako voľakedy. My rodičia, žiaľ, sme náchylní často posudzovať vyskytnutý problém jednostranne, len na základe rozprávania našich detí, bez vypočutia druhej strany. V dnešnej dobe je každý múdry, každý „vie lepšie“ ako treba učiť, vychovávať, ako sám pedagóg. Často by bolo dobré požiadať o prípadné ozrejmenie problému aj učiteľov. Veď len vtedy je možné naozaj kvalitne a na úrovni vychovávať mladú generáciu, keď my všetci, rodičia, učitelia, ale aj bezprostredné okolie urobíme všetko v záujme úspechu.

Práca pedagóga je jedna z tých profesií, ktoré si zaslúžia obdiv, veď pedagóg – učiteľ je ten, kto zasvätí svoj život deťom a ich výchove. Práve preto pri príležitosti „Dňa učiteľov“ organizuje naša obec každý rok spoločné oslavy pre všetkých pedagógov i nepedagogických pracovníkov miestnych výchovno-vzdelávacích zariadení a pracovníčky školskej jedálne.

V tomto roku bola oslava dňa učiteľov trochu iná. Obecná samospráva v spolupráci s komisiami kultúry a mládeže, školstva a vzdelávania, telovýchovy a športu organizovala pre nich dňa 28. marca 2023 veselý športovo-zábavný deň v telocvični základných škôl. Pre deti v tento deň bolo udelené riaditeľské voľno, a tak sa mohli všetci bezstarostne zabávať. Počas dňa si účastníci zmerali svoje vedomosti v rôznych zábavných kvízoch, a svoju šikovnosť v športových súťažiach. Tento deň sa však neniesol len v znamení zábavy, ale aj v duchu spolupatričnosti.

Atmosféru tohto dňa Vám prináša naša fotoreportáž.

Vážení pedagógovia! Záverom mi dovoľte v mene obecnej samosprávy touto cestou vyjadriť úctu a poďakovanie za Vašu náročnú a zodpovednú prácu, ktorou denno-denne prispievate k výchove našej mladej generácie. Úprimne Vám želáme, aby ste svojím osobným príkladom naďalej zdôrazňovali skutočné ľudské hodnoty a viedli našu mládež na ceste za vzdelávaním.

Ing. Pavol Száraz, zástupca starostu
Foto: Ľudovít Hanzel, Alžbeta Prágaiová

AMIKOR A PEDAGÓGUS IS ÖNFELEDTEN SZÓRAKOZHAT

Szlovákiában március 28-a, Jan Ámos Komenský, Comenius, a népek nagy tanítójának születésnapja a pedagógusok napja. Nem valami fontos, kitüntetett, hangos ünnep. Nem is kell, hogy az legyen. Csak egy lehetőség, hogy a gyermek és a szülők megköszönjék a tanítóknak - pedagógusoknak, hogy sokat dolgoznak, fáradoznak értük. Mindenkinek eszébe jut ilyenkor az óvoda, az iskola, a ballagás, a diploma. A lecke és dolgozatírás, a dicséret és a feddés. Ki nosztalgiával, ki hálával, ki talán szomorkásan gondol volt pedagógusaira.

A pedagógus, a tanító mindig előkelő helyet foglalt el egy közösség életében. Mára talán e szakma – szerintem inkább hivatás - presztízse vesztett régi fényéből. Sajnos mi, szülők hajlamosak vagyunk arra, hogy sokszor csak gyermekünket meghallgatva, egyoldalúan ítélkezzünk egy-egy felmerült probléma kapcsán. Manapság mindenki „tudja” hogyan kell nevelni, tanítani. A szülők sokszor a nélkül bírálják a pedagógus munkáját, hogy meggyőződnének véleményük helyességéről. Pedig sokszor jó lenne meghallgatni a másik felet is. Hiszen csak akkor lehet valóban nevelni, tanítani az ifjú generációt, ha a szülők, pedagógusok és a környezet is mindent megtesz a jó eredmény érdekében. A pedagógus munkája egy azon foglalkozások közül, amely tiszteletet érdemel, hiszen a pedagógus az, aki az életét a gyerekeknek, azok nevelésének szenteli. Éppen ezért a pedagógusnap alkalmából községünk minden évben közös ünnepséget szervez a helyi oktatási intézmények pedagógusai és munkatársai, valamint az iskolai étkezde alkalmazottai számára.

Az idei ünnepség egy kicsit eltért a megszokottól. Az önkormányzat, a kulturális és ifjúsági, az iskolaügyi, valamint a sport és testnevelési bizottsággal karöltve, március 28-án egy vidám sportnapot szervezett számukra. A gyerekek erre a napra igazgatói szünnapot kaptak, így a pedagógusok is önfeledten szórakozhattak. A nap folyamán a résztvevők különböző vetélkedőkben mérték össze tudásukat és a sportversenyekben pedig az ügyességüket. A nap azonban nemcsak a vetélkedés, hanem az összetartozás szellemében is zajlott.

A rendezvény légköréről képriportunk ad egy kis ízelítőt.

Tisztelt pedagógusok! A helyi önkormányzat nevében ezúton szeretném még egyszer kifejezni hálánkat és köszönetünket azért az igényes és felelősségteljes munkáért, amelyet az ifjú generáció nevelése érdekében nap, mint nap kifejtenek. Őszintén kívánjuk, hogy személyes példamutatással vezessék továbbra is az önökre bízott emberkéket a műveltséghez vezető úton.

Ing. Száraz Pál, alpolgármester

MIMORIADNY ČIN BÝVALÉHO VEĽKOÚĽANCA

Predmetom môjho článku je jedna krásna budova, a hlavnou postavou jeden obdivuhodný človek, ktorý konal s vierou a láskou.

Budova, o ktorej je reč, sa nachádza v Maďarsku, v župe Bács-Kiskun, medzi obcami Bácsalmás a Csikéria. Jedná sa o budovu Vöröserdei Iskola Kápolna (Školská kaplnka v Červenom lese). V roku 1905 otvorili Školu v Červenom lese s jednou triedou a bytom pre učiteľa. V nedeľu sa učebňa zmenila na kaplnku. V roku 1928-29 postavili novú školu s dvoma triedami a ozajstnou kaplnkou. Centrom budovy bola kaplnka a k nej boli pristavané dve triedy. Vysvätili ju v roku 1929.

Počas druhej svetovej vojny, 17. apríla 1944 50 metrov od budovy vybuchla americká bomba. Našťastie sa nikomu nič nestalo, aj budova ostala celá. Po vojne nemeckých obyvateľov vysídlili, Vöröserdő (Červený les) sa vyľudnil, nakoľko v okolí žili väčšinou Nemci. Posledným učiteľom bol Jozef Schoblocher. Po jeho odchode školu zatvorili, budova s kaplnkou chátrala, kým sa neobjavil jeden úžasný človek, a rozhodol sa ju zachrániť. Bol to Ladislav Takács, ktorý sa narodil v mojej rodnej obci, Veľké Úľany, a žil tu určitý čas - rok a pol.

Narodil sa v roku 1946, žiaľ, v období, ktoré bolo pre maďarských obyvateľov žijúcich na Slovensku nemilosrdný – presídlenie, deportácia, reslovakizácia. Rodinu Ladislava Takácsa čakalo presídlenie. Na jeseň 1948 sa s posledným transportom musel presťahovať s rodičmi, starou mamou a sestrami do obce Kunbaja. Jedna z jeho sestier, Budai Istvánné Takács Matild prišli s manželom do Lánycsóku už s prvým transportom. Ladislav Takács už vyrastal v Maďarsku. V roku 1969 sa presťahovali do Bácsszőlősu. Začal sa venovať pestovaniu viniča. Jedna jeho parcela bola v susedstve Vöröserdei Iskola Kápolna (Školská kaplnka v Červenom lese).

Dennodenne videl ako budova, ktorá bola v minulosti, možno povedať, ústrednou stavbou blízkeho okolia, chátra a nikto ju nemá záujem zachrániť. Je smutné nechať dedičstvo minulosti napospas osudu. Takto zmýšľal aj Ladislav Takács, a nakoniec s podporou svojej manželky v roku 2015 budovu odkúpil a začal obnovovať. Rekonštrukciu dokončili v roku 2019. Prvýkrát mohla verejnosť pozrieť obnovenú kaplnku v septembri 2019. Znovu vysvätenie plánovali na jún 2020, lenže do toho prišla pandémia. Nakoniec sa ju podarilo vysvätiť 12. júna 2021. Kaplnku vysvätil Dr. Bábel Balázs kalocský arcibiskup na počesť Ježišovho srdca.

Odvtedy budova znova ožila. Organizoval sa tu komorný koncert, stretnutie odídencov, odsťahovaných či presťahovaných obyvateľov Vöröserdő (Červený les). V minulosti boli v kaplnke aj krstenia. V roku 1970 tu ešte krstili syna Ladislava Takácsa. Po obnove sa prvé krstiny konali v máji 2022. V roku 2022 dostala kaplnka aj zvon, ktorý vysvätili 25. júna. Ďalším plánom rodiny je vytvoriť v časti školy múzeum.

Kaplnka nemá stále otváracie hodiny, ale bez problémov sa dá navštíviť po predbežnom prihlásení sa cez facebook.

Myslím si, že čin Ladislava Takácsa je nasledovaniahodný. Žiaľ, je veľa takých menších budov, ktoré by potrebovali obnoviť a zachovať pre budúcnosť, a to nielen v Maďarsku, ale aj na Slovensku, ba dokonca aj u nás vo Veľkých Úľanoch. Kto má na to možnosť, môže si zobrať príklad z tohto príbehu. Čím viac „častí“ nám ostane z minulosti, tým ľahšie vieme mladej generácii priblížiť históriu a prebudiť v nej o ňu záujem.

Mgr. Krisztína Kovács

SPOMÍNALI SME

V rokoch 1947 a 1948 sa v bývalom Československu uskutočnilo vysídlenie maďarských obyvateľov, oficiálne vzájomná výmena obyvateľstva medzi Československom a Maďarskom. Smutné 75. výročie si pripomíname článkom Krisztíny Kovács, a zaspomínali sme na tie udalosti aj u nás doma.

Pamätným dňom vysídlených Maďarov z Hornej Zeme je 12. apríl. V tomto roku sme si zaspomínali na našich vysídlených spoluobčanov v sobotu, 15. apríla. Spomienkovú slávnosť, sme zahájili básňou Hontalanság v podaní Zoltána Lencsésa.

Túto slávnosť spojenú s pietnym aktom kladenia vencov organizuje každý rok Miestna organizácia Csemadoku pri pamätnej tabuli na stene rímskokatolíckeho kostola, kde sme aj v tomto roku položili vence spomienok. V mene obce umiestnili veniec spomienok zástupca starostu Pavol Száraz a poslankyňa Katalin Lancz Bózsing, v mene ZO Csemadoku Eugen Kovács a László Szabó, v mene OV Csemadoku Rudolf Mézes a Piroska Végh, a v mene Strany Aliancia Zoltán Lencsés a Katarína Sztraková.

-sz-

Foto: Hanzel Lajos

EGY VOLT NAGYFÖDÉMESI CSODA TETTE

A cikkem tárgya egy gyönyörű épület, főszereplője pedig egy csodálatos ember, aki tele hittel és szeretettel cselekedett.
Az épület, amiről szó van Magyarországon, Bács-Kiskun megyében, Bácsalmás és Csikéria között, a bajai-szabadkai vasútvonal mellett áll büszkén. Ez nem más, mint a Vöröserdei Iskola Kápolna. 1905-ben nyitották meg a Vöröserdei Iskolát egy tanteremmel és tanítói lakással. Vasárnaponként kápolnává alakult át a tanterem. 1928-29-ben új iskolát építettek a régi mellett két tanteremmel és valódi tornyos kápolnával. Az építmény a kápolnát helyezi középpontba, és ehhez csatlakozik a két tanterem. 1929-ben szentelték fel.

A második világháború idején, 1944. április 17-én az épülettől 50 m-re robbant fel egy amerikai bomba, szerencsére senki és semmi nem sérült meg. A háború után a német lakosságot kitelepítették, Vöröserdő elnéptelenedett, mivel a környéken nagyrészt németek laktak. Az iskola utolsó tanítója a bácsalmási Schoblocher József volt, távozása után az iskolát bezárták, és az idő, ill. a természet átvette felette a hatalmat, míg egy csodás ember úgy nem döntött, hogy megmenti. Ő nem más, mint Takács László, aki szülőfalum, Nagyfödémes szülöttje, és egy rövid ideig – egy és fél évig - lakója volt.
1946-ban született, sajnos egy olyan korban, ami a felvidéki magyarság számára nagyon fájdalmas eseményeket hozott. Ezek nem mások, mint a lakosságcsere, deportálás és reszlovakizáció. Takács László családját a lakosságcsere sújtotta, 1948 őszén az utolsó transzporttal került szüleivel, nagyanyjával, nővéreivel Kunbajára. Egyik nővére Budai Istvánné, Takács Matild férjével az első transzporttal érkeztek Lánycsókra. Takács László már Magyarországon nőtt fel. 1969-ben költözött Bácsszőlősre (Kunbaja puszta). Szőlőtermesztéssel kezdett foglalkozni. Ennek kapcsán került közel a Vöröserdei Iskola Kápolnához, hiszen a szomszédságában van a szőlője.
Nap, mint nap látta, hogy az épület milyen rossz állapotban van, és senki nem segít rajta, pedig elmondhatjuk, hogy a múltban a térség központi épülete volt. A múlt kincseit pedig szomorú dolog veszni hagyni. Ezzel így volt Takács László is, aki végül felesége támogatásával 2015-ben megvásárolta az épületet, s meg is kezdték a felújítását. 2019-re készült el a felújítás, amit először 2019 szeptemberében nézhetett meg a nagyközönség. Takács László 2020 júniusára tervezte az újra szentelést, de ahogy sok mindenbe, ebbe is beleszólt a járványhelyzet. 2021. június 12-én végre sor került a Vöröserdei Iskola Kápolna újra szentelésére. Dr. Bábel Balázs kalocsai érsek tartotta az ünnepi szentmisét, amelyen Jézus Szíve tiszteletére szentelték újra a kápolnát.
Azóta zajlik az élet az épületben, volt már itt zongora-kamara koncert, találkozó a Vöröserdőről elszármazottaknak. A kápolnában régen keresztelőket is tartottak, 1970-ben még itt keresztelték meg Takács László fiát, a felújított kápolnában pedig 2022 májusában volt az első

keresztelő. 2022-ben harangot is kapott a kápolna, amit június 25-én szenteltek fel. A család további terve, célkitűzése, hogy az iskola részben egy iskolamúzeumot alakítanak ki.
A kápolnának állandó nyitvatartási ideje nincs, de bátran lehet látogatni. Ehhez előzetes bejelentkezés szükséges a facebook oldalon keresztül.
Úgy gondolom Takács László tette példaértékű. Sajnos van még sok olyan kisebb épület, amelyeket, ha valaki nem karol fel, akkor elvesznek az utókor számára. Nemcsak Magyarországon, hanem Szlovákiában, sőt Nagyfödémesen is. Aki teheti, példát vehet ebből a történetből. Minél több szelete marad meg a múltnak, annál könnyebben tudjuk a fiatal generációval megszerettetni a történelmet.

Mgr. Kovács Krisztina

EMLÉKEZTÜNK

1947-ben és 1948-ban a volt Csehszlovákia területéről kitelepítették a magyar lakosságot, amit hivatalosan a Csehszlovákia és Magyarország közti lakosságcserének neveztek. A szomorú esemény 75. évfordulójára emlékezünk Kovács Krisztina cikkével, és itthon is megemlékeztünk erről az eseményről.
A Felvidéki kitelepítettek napja április 12-e. Az idén április 15-én szombaton emlékeztünk meg a községünkből kitelepített magyar családokról. A tragikus eseményeket megidéző megemlékezés a római katolikus templom falán elhelyezett emléktáblánál Lencsés Zoltán szavalatával vette kezdetét, aki a Hontalanság című megható verset tolmácsolta nagy átéléssel.
A megemlékezés, amelyre minden évben a Csemadok kezdeményezésére kerül sor, koszorúzással folytatódott. Az emléktáblánál a község nevében Száraz Pál alpolgármester és Lancz Bózsing Katalin, képviselő, a Csemadok alapszervezete nevében Kovács Jenő és Szabó László, a Csemadok TV nevében Mézes Rudolf és Végh Piroska, a Szövetség Párt nevében pedig Lencsés Zoltán és Sztraka Katalin helyezték el a kegyelet koszorúit.

-sz-

OPÄŤ SA KONAL FESTIVAL DIVADELNÝCH SÚBOROV

Veľké Úľany - Nagyfödémes

Naša obec poskytla už aj v minulosti priestor na rôzne medzinárodné, celoštátne či regionálne podujatia. Spomeniem len niekoľko z nich: súťaž spevákov populárnych piesní pod názvom „Veľkoúľanský zlatý klas“, vzdelávacie tábory, tábory ľudového tanca a hudby atď. Naša obec je do dnešného dňa hostiteľom regionálneho festivalu estrádnych a divadelných súborov, ktorý organizujeme od roku 2000, a ktorého 21. ročník organizoval Oblastný výbor Csemadoku v spolupráci s Miestnou organizáciou Csemadoku a Miestnym kultúrnym strediskom dňa 15. apríla 2023. Od roku 2019 sa festival nazýva Divadelný festival Miklósa Szentgyörgyiho.

Horné Saliby - Felsőszeli

Hektickosť posledných rokov sa odzrkadlila aj na festivale, lebo sa naň prihlasuje stále menej súborov. Žiaľ, ani miestni divadelníci sa už niekoľko rokov neaktivizujú. Napriek tomu sa na doskách, ktoré znamenajú svet každý rok objavia aj miestni aktéri, aj keď trochu v inej forme.

Na súťažnú prehliadku sa v tomto roku prihlásili tri súbory – Divadelný súbor ZO Csemadoku z Horných Salíb, členovia ktorého vzdali hold 200. výročiu narodenia Sándora Petőfiho s adaptáciou jeho básne „A helység kalapácsa“. Révisz Vidám Színpad z Rece nás zaviedol do sveta klasických estrádnych programov pod názvom „Mindig kell egy barát“. A nakoniec súbor „Görbe Tükör“ z Vozokán s vlastnou tvorbou pod názvom „Mi lesz veled Béla?“ zožal obrovský úspech.

Domáce farby reprezentovalo mimo súťaže Divadielko poézie pri ZO Csemadoku. Ich program pod názvom „Modlitba za vlasť – Ima a hazáért“ ocenili zúčastnené súbory veľkým potleskom.

Všetky produkcie hodnotila trojčlenná odborná porota v zložení - Péter Havasi i János Juhász Dósa novinári a divadelní odborníci, a zástupca starostu našej obce Pavol Száraz ml., ktorý získal svoje znalosti v oblasti divadelníctva ako dlhoročný aktívny člen estrádneho súboru „Mákvirágok”. Popri hodnotení jednotlivých produkcií poskytla porota členom súborov aj cenné rady do budúcnosti a zároveň udelili hlavnú cenu a mimoriadne ocenenia festivalu.

Hlavnú cenu festivalu získal súbor „Görbe Tükör“ z Vozokán. Každý rok sa udeľuje aj Putovný pohár festivalu, ktorý získali na základe rozhodnutia členov zúčastnených súborov divadelníci z Rece.

Na celoslovenskú prehliadku, ktorá sa bude konať v novembri v Moldave nad Bodvou dostali pozvanie všetky štyri súbory, medzi nimi aj divadielko poézie z Veľkých Úľan.

Alžbeta Prágaiová

Reca - Réte

ÚJRA VOLT SZÍNJÁTSZÓ FESZTIVÁL

Vozokany - Vezekény

Községünk a múltban is gyakran adott teret a különböző nemzetközi, országos, vagy regionális rendezvényeknek. Hogy csak néhányat említsek a régmúlt rendezvényeiből – Nagyfödémesi Aranykalász, a táncdalénekesek regionális versenye, művelődési-, néptánc- és népzenei táborok stb. A mai napig községünk a házigazdája a 2000-ben újra indított színjátszófesztiválnak, amelyet az idén immár 21. alkalommal rendezett meg a Csemadok Galántai Területi választmánya, karöltve a Csemadok Helyi Szervezetével és a Helyi Kulturális Központtal. A fesztivál 2019 óta a Szentgyörgyi Miklós Színjátszó Fesztivál nevet viseli.

Az utóbbi évek hektikussága rányomta bélyegét a fesztiválra is, hiszen egyre kevesebb csoport jelentkezik a megmérettetésre. Sajnos a helyi színjátszómozgalom is több éve szünetel, de ennek ellenére minden évben, ha más formában is, de ott vannak a világot jelentő deszkákon a helyiek is.

Az idei versenyre három csoport jelentkezett be - a Csemadok Felsőszeli Alapszervezetének színjátszó csoportja, amely Petőfi Sándor születésnek 200. évfordulója előtt tisztelegve, „A helység kalapácsa” című darabot mutatta be. A Rétei Révisz Vidám Színpad „Mindig kell egy barát” címmel a klasszikus esztrádműsorok műfajába kalauzolt el bennünket, majd a Vezekényi Görbe Tükör Színjátszó csoport a „Mi lesz veled Béla?“ című saját alkotásával aratott nagy sikert.

A hazai színeket versenyen kívül a Csemadok felnőtt irodalmi színpada képviselte, akik az iskola irodalmi színpadát helyettesítették a seregszemlén. Az „Ima a hazáért” című műsorukat a résztvevő csoportok vastapssal jutalmazták.

A csoportok teljesítményét háromtagú szakmai zsűri értékelte, Havasi Péter és Juhász Dósa János újságírók, színházi szakemberek, valamint községünk alpolgármestere ifj. Száraz Pál, aki a volt helyi Mákvirágok esztrádcsoport oszlopos tagjaként szerzett színházi gyakorlatot. A zsűri tagjai minden produkció után hasznos tanácsokkal látták el a szereplőket és ítélték oda a fesztivál fődíját, illetve a különdíjakat.

A fesztivál fődíját a Vezekényi Görbe Tükör Színjátszó csoport szerezte meg. A Csemadok helyi szervezete által felajánlott vándorserleget a résztvevő csoportok döntése alapján a Rétei Révisz Vidám Színpad vihette haza. A fesztiválon szereplő valamennyi csoport, köztük a helyi irodalmi színpad is meghívást kapott a Falusi Színjátszó- és Esztrádcsoportok Országos Fesztiváljára, amelyre novemberben kerül sor Szepsiben.

Prágai Erzsébet
Foto: Király Mária

Odovzdanie ocenení - Díjátadás

A fesztivál különdíjai – Mimoriadne ocenenia festivalu:

Kiváló férfi énekes teljesítményért járó díj – Cena za výnimočný mužský spevácky výkon - *Svarda Nikolas* (Nagyfödémes – Veľké Úľany)
Kiváló női énekes teljesítményért járó díj – Cena za výnimočný ženský spevácky výkon - *Metzner Dóra* (Réte – Reca)
Ígéretes tehetség díja – Cena za sľubný talent - *Szitka Lea* (Réte – Reca)
Legjobb női alakítás díja – Cena za najlepší ženský herecký výkon - *Farkas Irma* (Réte – Reca)
Legjobb férfi alakítás díja – Cena za najlepší mužský herecký výkon - *Poroknovec Erik* (Vozokany – Vezekény)
A legjobb szerző díja – Cena za najlepší scenár - *Poroknovec Erik* (Vozokany – Vezekény)
Közösségépítő díj – Cena za budovanie komunity - *Végh Piroska* (Felsőszeli – Horné Saliby)

„HRA BEZ HRANÍC"

Dňa 12. mája 2023 organizovala Základná škola Mihálya Borsosa s VJM vo Veľkých Úľanoch projektový deň, ktorý sa niesol v znamení upevnenia starých a nových priateľstiev, ako aj znovu oživenia stykov s družobnými obcami. V predošlých rokoch sa takéto osobné stretnutia pre pandemickú situáciu nemohli uskutočniť, preto organizovali učitelia aj žiaci toto podujatie s veľkým elánom. Družstvá z Csabrendeku, Jánossomorje, Lánycsóku, Salky i z miestnych základných škôl, maďarskej aj slovenskej strávili spolu veselý, rôznymi súťažami a hrami nabitý deň. Vecné ceny k podujatiu sme zabezpečili pomocou úspešného projektu vyhláseného Trnavským samosprávnym krajom.

Naše plány narušilo nepriaznivé počasie, a preto sa zábavné súťaže aj aktivity prvého i druhého stupňa uskutočnili v učebniach školy. Žiaci všetkých škôl vytvorili miešané družstvá, čím sa oveľa lepšie nadväzovali nové priateľstvá. Futbalové mužstvá si zmerali sily v telocvični základnej školy. Na konci dňa sme sa rozlúčili s krásnymi zážitkami a spomienkou na nezáväzné, príjemné rozhovory.

Ďakujeme všetkým za poskytnutú pomoc pri organizácii projektového dňa. Mimoriadna vďaka patrí rodičom a tým súkromným podnikateľom, vďaka ktorým sa toto školské podujatie uskutočnilo na vysokej úrovni.

MODERNÉ VYBAVENIE NÁM KAŽDODENNE POMÁHA

Tento rok sa moderné technické vybavenie školy v značnej miere rozšírilo. S podporou ZO ZMRS bola v triede tretieho ročníka namontovaná interaktívna tabuľa a nový osobný počítač (laptop). Vďaka Jozefovi Bicsanovi sme sa zapojili do školského programu Občianskeho združenia SAMSUNG. Po pozitívnom ohodnotení našej žiadosti sme získali podporu v hodnote 8.000 €. A tak sa vo všetkých učebniach používa niektorý z nasledovných interaktívnych pomôcok: televízory, tabule a osobné počítače (laptopy).

Krásne dary pre našu školu prišli odovzdať 15. mája 2023 zástupcovia OZ Samsung pod vedením pána Královiča, a interaktívnu tabuľu pre 3. triedu odovzdal predseda združenia rodičov pri našej škole Pavol Száraz.

Ďakujeme pekne za podporu, vďaka ktorému sa naša škola modernizuje!

Mgr. Adél Radványi, riaditeľka ZŠ M. Borsosa s VJM
(preklad. Mgr. G. Vajdová)
Foto: Archív ZŠ s VJM

„JÁTÉK HATÁROK NÉLKÜL“

2023. május 12-én a nagyfödémesi Borsos Mihály Alapiskolában nagyszabású projektnapot szerveztünk a régi és új barátságok megerősödésének, valamint a testvértelepülési kapcsolatok ápolásának jegyében. Az elmúlt években nem jöhettek létre efféle személyes találkozók, ezért most annál lelkesebben szervezték meg az iskola pedagógusai és a diákok a rendezvényt. A csabrendeki, jánossomorjai, ipolyszalkai, lánycsóki és a nagyfödémesi magyar és szlovák anyanyelvű iskolák csapatai egy nagyon jó hangulatú, vetélkedőkkel és játékokkal bővelkedő napot töltöttek el együtt. Ezek megvalósításhoz a Nagyszombat megyéhez benyújtott pályázatunk sikeres elbírálásának köszönhetően tudtuk biztosítani a tárgyi feltételeket.

A terveinkkel ellentétben, az esős idő miatt, sajnos, az alsó és felső tagozatos diákok az iskola termeiben vettek részt játékos vetélkedőkön, vegyes csapatokat alkotva a többi iskola tanulóival. A focicsapatok pedig a tornateremben álltak helyt a futballmérkőzéseken. Maradandó, szép élmények és kötetlen beszélgetések emlékével vettünk búcsút egymástól a nap végén.

Köszönjük szépen mindenkinek a projektnap megvalósításához nyújtott segítséget! Kiemelt hálával tartozunk a szülőknek és azoknak a magánvállalkozóknak, akiknek a jóvoltából színvonalas rendezvény valósult meg az iskolánkban.

KORSZERŰ FELSZERELTSÉG SEGÍTI A MINDENNAPJAINKAT

Az idei tanév során iskolánk korszerű felszereltsége nagymértékben bővült. A Szülői Szövetség helyi alapszervezetének támogatásával a harmadik osztályba interaktív tábla és személyi számítógép került. Továbbá, Bicsan Józsefnek köszönhetően, bekapcsolódtunk a SAMSUNG polgári társulás iskolatámogató programjába. A benyújtott kérelmünk pozitív elbírálását követően 8.000 euro összegű támogatást kaptunk. Így minden tanteremben használható a következő interaktív segédeszközök valamelyike: televíziók, táblák és személyi számítógépek. A csodálatos ajándékokat iskolánknak a SAMSUNG Polgári Társulás képviselői, Královič úr vezetésével, 2023.május 15-én személyesen adták át. A Szülői Szövetség nevében pedig Száraz Pál elnök adta át a 3. osztályosoknak az interaktív táblát.

Köszönjük szépen a támogatásokat, melyeknek köszönhetően korszerű, modern iskola lehet a miénk!

Mgr. Radványi Adél,
a Borsos Mihály Alapiskola igazgatója

ĽUDOVÉ TRADÍCIE V ŠKÔLKE

Uchovávanie a ochrana našej tradičnej kultúry v pôvodnom prostredí je dobrovoľnou záležitosťou a realizuje sa iba formou spontánnych činností a aktivít.
V našej obci mnohí obyvatelia vyjadrujú tradície a kultúrne dedičstvo svojou hrdosťou a hlásia sa k povinnosti starať sa o jeho ochranu a zveľaďovanie. Uvedomujú si význam kultúrneho dedičstva a vidia možnosť takýmto spôsobom zviditeľniť svoj región. Aby sa toto o pár rokov nestalo minulosťou, je potrebné, aby sa aj u nás v materskej škole dostávali k deťom informácie o tradičnej kultúre, kultúrnych hodnotách, zvykoch a obyčajoch. Preto treba začať už v predškolskom veku.Toto duchovné bohatstvo sa snažíme v materskej škole prezentovať formou návštevy pani Daniely Krištofovej. Je málo ľudí, ktorí sa snažia zachovať tradičné kroje a ona medzi nich patrí. Deťom v našej materskej škole predviedla rôzne ukážky krojov, ľudové odevy detí a dospelých, rumpľu, obrusy tkané z ľanu. Veľmi sa im páčil ukážkový postup čepčenia ženy. Deti mali možnosť vidieť bábiku oblečenú v tradičnom rykynčickom (okres Krupina) kroji. Na záver jej návštevy deti zatancovali v krojoch tradičné ľudové tance.
Ďakujeme pani Krištofovej za nádherné ukážky a oboznamovanie sa s ľudovými tradíciami, zvykmi a krojmi.Prostredníctvom takejto akcie deti poznávali a vnímali atmosféru regionálnych zvykov a tradícií. Pani učiteľky s deťmi pripravujú rôzne folklórne vystúpenia pre verejnosť, akcie v materskej škole a v obci. Integrujeme ľudové prvky do edukačnej práce. Ľudová pieseň, hra a tanec patria ku klenotom slovenskej kultúry a je pre nás dôležité, aby sme ju odovzdávali ďalej mladej generácii formou prezentácií a aktivít.

PaedDr. Lívia Lelkesová,
riaditeľka MŠ

NÉPHAGYOMÁNYOK AZ ÓVODÁBAN

Hagyományos kultúránk eredeti környezetben való megőrzése és védelme önkéntes és csak spontán cselekvések és tevékenységek formájában valósul meg.
Községünk lakosai büszkén őrzik hagyományaikat, a kulturális örökséget, s tudatosítják, hogy azok védelméről és fejlesztéséről mindenkinek kötelessége gondoskodni. Tisztában vannak a kulturális örökség fontosságával, és látják a lehetőséget régiónk ilyen módon történő láthatóvá tételére. Ahhoz, hogy ez néhány éven belül ne merüljön feledésbe, szükséges, hogy a hagyományos kultúráról, kulturális értékekről, szokásokról szóló információk már az óvodás gyermekekhez is eljussanak. Ezért már az iskolába lépés előtt foglalkozni kell a témával. Ezt a lelki gazdagságot igyekszünk bemutatni az óvodánkban is, ahová meghívtuk Daniela Krištofová népművészt, aki azon kevesek közé tartozik, akik próbálják megőrizni a hagyományos népviseletet. Vendégünk bemutatta a gyerekeknek a különböző felnőtt és gyermek népviseleteket, a mosódeszkát, a vászonból szőtt terítőket. A gyerekeknek nagyon tetszett, amikor bemutatta, hogyan kerül a menyasszony fejére a főkötő, és lehetőségük volt egy hagyományos rakoncai (Korponai járás) népviseletbe öltöztetett babát is megismerni. Látogatása végén a gyerekek köszönetképpen népviseletbe öltözve táncoltak.

Köszönjük Daniela Krištofovának a csodálatos bemutatót és a néphagyományokkal, szokásokkal és viseletekkel való találkozást, melynek során a gyerekek átélhették a népi szokások és hagyományok hangulatát. Az óvónők a gyermekekkel közösen különféle folklór bemutatókkal készülnek a nagyközönség számára, az óvodában és a faluban szervezett rendezvényekre. A népi elemeket beépítjük az oktató-nevelő munkába is. A népdal, a népi játékok és a néptánc a szlovák kultúra ékkövei közé tartoznak, és fontos számunkra, hogy a különböző foglalkozások segítségével továbbadjuk a fiatal generációnak.

PaedDr. Lelkesová Lívia,
óvodaigazgató (ford.-szme-)
Foto: Archív MŠ

Fotoreportáž zo dňa matiek – Anyák napi képriport

Foto: Mária Királyová

V ŠKOLSKOM KLUBE SA STÁLE NIEČO DEJE

Možno si pomyslíte, že školský klub detí, ľudovo školská družina je „len stráženie detí“ kým prídu domov z práce ich rodičia. Opak je však pravdou. Školský klub detí má svoje pravidlá a činnosti, ktoré pomáhajú deťom v ich ďalšom raste a rozvoji. Okrem správnym návykom stolovania v školskej jedálni sa tu deti učia výtvarnému, hudobnému či pohybovému umeniu. Absolvujú prípravu do školy a častokrát aj doučovanie. Ale čo je najdôležitejšie v komunite rozvíjajú sociálne vzťahy so svojimi rovesníkmi, ale i staršími či mladšími žiakmi našej školy. Nadväzujú, a následné utužujú priateľstvá, ktoré často pretrvajú do dospelosti. Aktuálne navštevuje školský klub 150 žiakov, ktorí sú rozdelení do 8 oddelení a starajú sa o nich kvalifikované pani vychovávateľky. Malú ukážku toho, čo všetko sa dá v ŠKD robiť si môžete pozrieť vo fotogalérii a viac na web stránke našej školy.

PaedDr. Monika Snohová, riaditeľka

AZ ISKOLAI KLUBBAN MINDIG TÖRTÉNIK VALAMI

Talán sokan azt gondolják, hogy az iskolai klub, vagy a köznyelvben a „napközi”, csak egyfajta „gyermekmegőrzőként” szolgál, amíg a szülők hazaérnek a munkából. Ennek azonban az ellenkezője az igaz. Az iskolai klubnak megvannak a saját szabályai és tevékenységei, amelyek elősegítik a gyermekek fejlődését. Az iskolai étkezdében történő helyes viselkedés és étkezési szokások elsajátítása mellett a gyerekek képzőművészetből, zenéből és mozgástechnikából is újabb ismereteket szerezhetnek. Felkészülhetnek a másnapi tanítási órákra, de ami a legfontosabb, hogy közösségben fejleszthetik szociális kapcsolataikat kortársaikkal, vagy az idősebb és fiatalabb diákokkal. Olyan barátságok köttetnek itt, amelyek sokszor egészen a felnőtt korig megmaradnak. Iskolai klubunkat jelenleg 150 tanuló látogatja, akikről a 8 csoportban szakképzett nevelőnők gondoskodnak. Foto galériánk egy kis ízelítőt nyújt a klub tevékenységéről. Több információt az iskola web oldalán találhatnak.

PaedDr. Monika Snohová,
igazgatónő (ford.szme)

ŠKOLA NÁS VYCHOVÁVA AJ NA ŽIVOT

Dňa 14.4.2023 sa žiaci 9. A zúčastnili na 3. a 4. vyučovacej hodine workshopu o kritickom myslení na sociálnych sieťach. Na tomto workshope, pod vedením pani učiteľky Mgr. Martiny Kiss, sme sa učili o bezpečnom správaní sa na internete. Naučili sme sa, ako rozpoznávať hoaxy, ako a kde si vieme overiť pravdivosť informácií získaných z internetu, aké sú riziká sociálnych sietí. Robili sme aktivitu, ktorá spočívala v tom, že sme sa rozdelili do piatich skupín. Každá skupina dostala text, krátke video alebo nejakú reklamu a mali sme zhodnotiť pravdivosť informácií v týchto textoch. Taktiež sme zisťovali viac o autoroch týchto článkov. Na konci aktivity každá skupina prezentovala svoj text a svoje zistenie ohľadne textu i autora. Tento workshop bol zaujímavý a veľmi veľa sme sa naučili. Téma bezpečnosti na sociálnych sieťach je vo väčšine prípadov zanedbávaná, preto ďakujeme, že sme sa o tejto téme mohli dozvedieť viac a získali sme tak nové, pre nás nesmierne cenné informácie.

Frederika Tornyaiová žiačka 9. A triedy

AZ ISKOLA AZ ÉLETRE IS NEVEL MINKET

Iskolánk 9. A osztályos tanulói 2023. április 14-én, a közösségi hálózatokon való kritikai gondolkodásról szóló workshopon (műhelymunkán) vettek részt. Ezen a workshopon Mgr. Martina Kiss tanárnő irányításával a biztonságos internetes viselkedésről tanultunk. Megtanultuk, hogyan ismerjük fel az álhíreket, hogyan és hol ellenőrizhetjük az internetről szerzett információk valódiságát, milyen kockázatokkal járnak a közösségi hálózatok. Gyakorlati foglalkozást is végeztünk, amelyhez öt csoportra osztódtunk. Minden csoport kapott egy szöveget, egy rövid videót, vagy valamilyen reklámot, és ezekben a szövegekben kellett értékelnünk az információk igazságtartalmát. Az egyes cikkek szerzőiről is többet megtudtunk. A tevékenység végén minden csoport bemutatta az általa feldolgozott szöveget és azt, hogy milyen információkhoz jutottak. Ez a workshop érdekes volt, és sokat tanultunk belőle. A közösségi oldalak biztonságának témája a legtöbb esetben elhanyagolt, ezért köszönjük, hogy többet megtudhattunk erről a témáról, és új, számunkra rendkívül értékes információkhoz jutottunk.

Frederika Tornyaiová 9. A osztályos tanuló
(ford.szme), Foto: Archív ZŠ M.L.

V ROZPRÁVKOVEJ KRAJINE JE DOBRÉ BYŤ ŠKÔLKAROM

Zanietený tím miestnej Materskej školy s vyučovacím jazykom maďarským robí všetko preto, aby sa najcennejšie poklady rodičov v škôlke cítili dobre. Okrem každodennej výchovno-vzdelávacej práce organizujeme pre deti aj množstvo zážitkových programov, na jednej strane preto, lebo sú tieto dni vždy zábavné a prinášajú radosť z očakávania medzi steny našej škôlky, a na druhej strane, aby deti mohli viac vidieť i zažiť, aby boli čo najviac otvorené svetu.

NÁVŠTEVA ZÁVODU PLNÁ ZÁŽITKOV

Trieda Zajačikov našej materskej školy sa zúčastnila vzrušujúcej vzdelávacej návštevy podniku Ekodvor s.r.o. v Jelke - na zbernom dvore odpadu. Počas návštevy závodu mali deti možnosť spoznať, ako funguje moderný zberný dvor. Najprv nahliadli do procesu zberu odpadu a dozvedeli sa, ako prebieha odvoz odpadu smetiarskymi autami. S nadšením sledovali prácu tamojších robotníkov. Videli, ako sa triedia rôzne druhy odpadu, aby sa následne všetky dali recyklovať. Potom mali možnosť pozorovať proces kompostovania. S veľkou radosťou a zvedavo skúšali, aký je to pocit sedieť v pracovných strojoch.
Počas návštevy položili veľa otázok vedúcemu závodu, ktorý na ne odpovedal a pomohol deťom pochopiť dôležitosť odpadového hospodárstva a procesu recyklácie.
Táto návšteva zberného dvora urobila na deti veľký dojem. Pochopili, že každá malá aktivita, ktorú robíme, má vplyv na životné prostredie a je dôležité venovať pozornosť tomu, ako nakladáme s odpadom. Do škôlky sa vrátili nadšené, odhodlané aj naďalej robiť čo najviac pre ochranu nášho životného prostredia.

Bc. Zsuzsa Zsejke Lelkeš,
učiteľka MŠ

DEŇ MATIEK

Jeden z najkrajších májových dní je deň, kedy všetci zdravíme naše mamy, staré mamy a ďakujeme im za všetku lásku i starostlivosť, ktorou nás obklopujú od narodenia.
Pri príležitosti tohto nádherného sviatku sa ako každý rok v máji konala aj v našej materskej škole oslava Dňa matiek. Pri príležitosti tohto významného dňa deti potešili svojich rodičov krátkym kultúrnym programom. Každá trieda si pripravila program s inou tematikou, ktorý usilovne nacvičovala a zdokonaľovala. Učili sa básničky, tancovali, spievali a vyrábali darčeky. Na záver predstavenia bolo pre deti pripravené veľké prekvapenie, keď si spolu s mamičkami zatancovali a potešili ich kvetinkou.

Bc. Viktória Bogárová,
učiteľka MŠ

MESEORSZÁGBAN JÓ ÓVODÁSNAK LENNI

A helyi Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda lelkes csapata mindent megtesz annak érdekében, hogy a szülők legféltettebb kincseik jól érezzék magukat az óvodában. A gyermekek számára a mindennapi oktató- nevelőmunka mellett számos élmény teli programot is szervezünk, egyrészt azért, mert ezek a napok mindig vidámságot és a várakozás örömét hozzák be falaink közé, másrészt pedig azért, hogy a gyermekek minél többet lássanak, tapasztaljanak, és nyitottak legyenek a világra.

ÉLMÉNYEKKEL TELI ÜZEMLÁTOGATÁS

Meseország Nyuszi csoportos óvodásai izgalmas és tanulságos üzemlátogatáson vettek részt a Jókai Ekodvor kft. hulladékgyűjtő udvarában. Az üzemlátogatás során lehetőséget kaptak arra, hogy megismerjék, hogyan működik egy modern hulladékgyűjtő udvar. Először betekintettek a hulladékgyűjtés folyamatába, és megtudták, hogy hogyan történik a kukásautókkal való szemétgyűjtés. Izgatottan figyelték az ott dolgozók munkáját. Látták, hogy hogyan válogatják és osztályozzák a különböző típusú hulladékot, hogy aztán azok újrahasznosításra kerüljenek. Ezután lehetőségük nyílt megfigyelni a komposztálás folyamatát is. Nagy örömmel és kíváncsisággal próbálgatták, milyen érzés beleülni a munkagépekbe.

A látogatás során számos kérdést tettek fel az üzem vezetőjének, aki türelmesen válaszolt a kérdésekre, és segített a gyerekeknek megérteni a hulladékkezelés fontosságát és az újrahasznosítás folyamatát.

Ez az üzemlátogatás nagy hatással volt a gyerekekre. Megértették, hogy minden kis tevékenységünknek hatása van a környezetre, és fontos odafigyelni arra, hogy hogyan kezeljük a hulladékot. Nagy lelkesedéssel tértek vissza az óvodába, készen arra, hogy továbbra is tegyenek a környezetünk védelméért.

Bc. Lelkeš Zsuzsa Zsejke,
óvónő

ANYÁK NAPJA

Május egyik legszebb napja az a nap, amikor mindannyian köszöntjük az édesanyánkat, nagymamánkat, megköszönve nekik mindazt a szeretetet és gondoskodást, amellyel születésünk óta elhalmoztak bennünket.

E csodás ünnep alkalmából, mint minden év májusában, Meseország óvodánkban is megrendezésre került az anyák napi ünnepség. A jeles nap alkalmából a gyermekek rövid kultúrműsorral kedveskedtek a szüleiknek. Minden osztály más-más tematikájú műsort készített, amelyet szorgosan gyakoroltak, tökéletesítettek. Verset tanultak, táncoltak, énekeltek és ajándékot készítettek. A műsor lezárásaként egy nagy meglepetéssel készültek a gyermekek, hiszen az anyukákkal közösen táncoltak és egy szál virággal kedveskedtek nekik.

Bc. Bogár Viktória, óvónő

KURZ PLÁVANIA

Koncom mája sa veľká skupina našej rozprávkovej krajiny zúčastnila týždňového plaveckého kurzu v komplexe X-Bionic Sphere v Šamoríne. Celú sumu účastníckeho poplatku na kurz preplatilo Rodičovské združenie pôsobiace pri materskej škole. Cieľom kurzu plávania bolo zvyknúť si na vodu a naučiť sa pohybovým formám, ktoré tvoria základ plávania, ako prsia, znak a voľný štýl. Všetko prebehlo veľmi dobre a to aj vďaka výborne pripraveným inštruktorom, ktorí deti zábavnými, hravými aktivitami zasvätili do tajov plávania. Po neistote prvého dňa deti veľmi rýchlo napredovali a už na druhý deň polovica skupiny splnila väčšinu úloh samostatne, bez pomoci. Na konci plaveckého kurzu sme s radosťou sledovali, že väčšina detí sa vo vode a pod vodou pohybovala bezpečne a nebojácne, niektoré sa naučili plávať veľmi dobre. Dúfame, že nadobudnuté vedomosti budú môcť zúročiť počas leta.

PaedDr. Monika Serczelová,
zástupkyňa riaditeľky MŠ

VÝLET KU DŇU DETÍ

Boli sme svedkami šťastných a veselých chvíľ, keď sme so škôlkarmi našej Rozprávkovej krajiny navštívili gazdovskú farmu v Pustých Úľanoch. Už cesta autobusom bola pre deti radostná. A následne dobre udržiavaná farma! Ocitli sme sa v krajine zázrakov, kde sme mohli stretnúť všetky druhy zvierat, od husí a kačíc žijúcich na brehoch rieky až po nádherné silné kone. Bol to skvelý zážitok kŕmiť králiky a pstruhy, česať, hladkať a šantiť s kozami. Po prehliadke všetkých zvierat sme sa tam aj naobedovali, a potom sme sa zmocnili ihriska. Do škôlky sme sa vrátili so skvelými zážitkami a príjemným pocitom únavy.

PaedDr. Iveta Manová,
riaditeľka MŠ

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Rodičovi sa skutočne uľaví, až keď vidí, že škôlka jeho dieťaťa je zábavné detské kráľovstvo, obklopené milujúcimi učiteľkami, a kde sa presvedčí, že jeho dieťa je v bezpečí. S týmto vedomím sme 4. mája otvorili brány našej rozprávkovej krajiny a pozvali všetkých zainteresovaných rodičov a deti. Prostredníctvom tvorivej dielne Kenderkóc sa deti mohli zapojiť do tradičných remesiel, vyskúšať si interaktívne ľudové činnosti, ako preosievanie múky, moržovanie kukurice, či hojdanie sa v starodávnom drevenom košíkovom kolotoči. Počas hier sa rodičia mohli porozprávať s učiteľkami, a dokonca aj zapísať svoje deti do škôlky. Bolo príjemné vidieť množstvo nadšených detí s rozžiarenými očkami a porozprávať sa so zaujímajúcimi sa rodičmi.

Ďakujeme všetkým, ktorí prišli!

PaedDr. Iveta Manová, riaditeľka MŠ
(Preklad strany: - szme-), Foto: archív MŠ s VJM

ÚSZÓTANFOLYAM

Meseországunk nagycsoportosai május végén egy héten át úszótanfolyamon vettek részt a somorjai X–Bionic Sphere komplexumban. A tanfolyam teljes összegét az óvoda mellett működő Szülői Szövetség térítette. Célja a vízhez való szoktatás, illetve olyan mozgásformák elsajátítása volt, amelyek a mellúszás, a hátúszás és a gyorsúszás alapjait adják. Nagyon jól sikerült minden, köszönhetően a felkészült oktatóknak, akik jó hangulatú, játékos aktivitásokkal vezették be a gyerekeket az úszás rejtelmeibe. Az első nap bizonytalansága után a gyerekek nagyon gyors fejlődésen mentek keresztül, s már a második napon a csoport fele önállóan, segítség nélkül végezte a feladatok többségét. Az úszótanfolyam végén örömmel láttuk, hogy a gyerekek nagy többsége biztonságosan, félelem nélkül mozog a vízben és a víz alatt is, néhányan nagyon szépen megtanultak úszni. Reméljük, a megszerzett tudást jól tudják majd hasznosítani a nyár folyamán.

PaedDr. Serczel Mónika,
óvónő, igazgatóhelyettes

GYERMEKNAPI KIRÁNDULÁS

Boldog, vidám pillanatoknak voltunk tanúi, amikor Meseországunk óvodásaival felkerekedtünk, hogy látogatást tegyünk a pusztaföldémesi gazdaudvarba. Már a buszozás is nagy öröm volt a gyerekek számára. Hát még a szépen gondozott farm! Egy olyan csodavilágba kerültünk, ahol folyóparton élő ludaktól, kacsáktól kezdve a szilaj paripákig mindenféle állattal találkozhattunk. Nagy élmény volt a nyulak és a pisztrángok etetése, a kecskék fésülgetése, simogatása és hancúrozása. Miután minden állatot megtekintettünk, ott helyben elfogyasztottuk az ebédet és birtokba vettük a játszóteret is. Nagy élményekkel és kellemes fáradtságérzettel érkeztünk vissza az óvodába.

PaedDr. Manó Ivett,
igazgatónő

MESEORSZÁG NYITOTT NAPJA

Egy szülő akkor nyugszik meg igazán, ha látja, hogy gyermeke óvodája egy vidám gyermekbirodalom, ahol szerető óvó nénik veszik körül, és ahol gyermekét biztonságban tudhatja. Ennek tudatában május 4-én megnyitottuk Meseország óvodánk kapuit és meghívtunk minden érdeklődő szülőt és gyermeket. A Kenderkóc Játszóház által a gyermekek hagyományőrző kézműves foglalkozásokon vehettek részt, kipróbálhattak olyan interaktív népi játékhelyzeteket, mint a lisztszitálás, kukoricamorzsolás, vagy hintázhattak egy régimódi fa kosaras körhintában. Míg folyt a játék, a szülők beszélgethettek az óvó nénikkel, de akár be is írathatták gyermeküket az óvodába. Jó volt látni a sok lelkes, csillogó szemű kisgyermeket és beszélgetni az érdeklődő szülőkkel. Köszönjük mindenkinek, aki eljött!

PaedDr. Manó Ivett,
igazgatónő

Spolufinancovaný Európskou úniou

„NOVÝ ZAČIATOK – NEW BEGINNING – ÚJ KEZDET“

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov Európskej komisie v rámci programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty (Citizenship, Equality, Rights and Values Programme).

Termín realizácie projektu :
29. júna – 1. júla 2023

Koordinátor projektu: Obec Veľké Úľany – Slovenská republika
Partneri: Obec Vápenná a Obec Ratíškovice – Česká republika
Obec Csabrendek a Mesto Jánossomorja – Maďarsko

Veľké Úľany | Vápenná | Csabrendek | Jánossomorja | Ratíškovice

Program trojdňového podujatia:

29. júna 2023 – štvrtok

11:00 Privítanie hostí v kultúrnom dome
11:30 Otvorenie Európskeho informačného stánku a autorskej výstavy fotografií „Náš život v tieni pandémie COVID-19“
14:00 Mladí ľudia a EU – beseda mladých ľudí o vzdelávaní a kultúre v EU
15:00 „Show Me Understanding – Ukáž mi tvoje pochopenie“ Benefičný koncert detí z detského domova
17:00 „Great Europeans – Veľkí Európania“ Workshop o histórii a úspechov EU
18:00 Spoločenský večer

30. júna 2023 – piatok

10:00 Deň detí - zábava a súťaže pre najmenších účastníkov
10:00 Fórum solidarity – diskusia o dobrovoľníctve, prezentácia dobrovoľníckych organizácií
14:00 Ako to bolo s COVID-19? – beseda o opatreniach realizovaných v jednotlivých krajinách, výmena skúseností v zvládaní pandémie
15:00 Menšiny medzi nami – workshop o práci s národnostnými menšinami v obciach
17:00 „Heritage day - Deň dedičstva“ Kultúrne vystúpenia súborov z partnerských obcí
21:00 Tanečný večer – voľná debata, nadväzovanie kontaktov

1. júla 2023 – sobota

9:00 Ukážky gastronómie prítomných národov
9:00 Spoločná diskusia mladých účastníkov s predstaviteľmi partnerských samospráv
11:00 „Ideas for active ageing – Nápady na aktívne starnutie“ Beseda seniorov a združenia Jednoty dôchodcov Slovenska
15:00 „New beginning – Nový začiatok“ Beseda o budúcnosti EU na pozadí Konferencie o budúcnosti Európy
16:00 Úspech vďaka EU – predstavenie úspešných projektov podporených z EŠIF
17:00 Koncert speváckych zborov z partnerských obcí
19:00 Zhrnutie a ukončenie podujatia

XXVII. Obecné dni

29. júna 2023 – štvrtok

18:00 **Slávnostné zasadnutie obecného zastupiteľstva**
Večerné programy z projektu Nový začiatok a Festivalu na Matúšovej zemi

30. júna 2023 – piatok

17:00 „Kultúra bez hraníc” – spoločné vystúpenie miestnych súborov a súborov z družobných obcí
21:00 Program Festivalu na Matúšovej zemi

1. júla 2023 – sobota

8:00 Súťaž vo varení
9:00 Veselé detské predpoludnie
11:00 Dobrú chuť pri dobrej hudbe
13:00 Vyhodnotenie súťaže vo varení
17:00 Programy z projektu Nový začiatok
20:00 Vystúpenie skupiny FOR YOU
22:30 Vystúpenie maďarského speváka Attila Kökény
Ľudová veselica s TOMI BAND

Zmena programu vyhradená!

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

ÚJ KEZDET – NEW BEGINNING – NOVÝ ZAČIATOK“

A projektet az Európai Bizottság társ finanszírozza a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program keretében.
(Citizenship, Equality, Rights and Values Programme).

A pályázat megvalósításának ideje:
2023. június 29-től - 2023. július 1-ig

A projekt koordinátora: Nagyfödémes Község – Szlovák Köztársaság
Partnerek: Vápenná Község és Ratíškovice Község – Cseh Köztársaság
Csabrendek Nagyközség és Jánossomorja Város – Magyarország

Nagyfödémes | Vápenná | Csabrendek | Jánossomorja | Ratíškovice

2023. június 29. – csütörtök

11:00	A vendégek fogadása a kultúrházban
11:30	Európai információs sátor és az „Életünk a COVID 19 jegyében” fényképkiállítás megnyitója
14:00	Fiatalok és az EÚ –beszélgetés a kultúráról és művelődésről az EU-ban
15:00	„Show Me Understanding – Mutasd a megértésedet” Árvaházi gyermekek jótékonysági koncertje
17:00	„Great Europeans – Nagy európaiak” workshop az EÚ történetéről és sikereiről
18:00	Ismerkedési est

2023. június 30. – péntek

10:00	Gyermekek napja – szórakoztató játékok és vetélkedők a legkisebbek részére
10:00	A szolidaritás fóruma – beszélgetés az önkéntességről, a civil szervezetek bemutatkozása
14:00	Életünk a COVID-19 járvány alatt - tapasztalatcsere az egyes országokban elfogadott intézkedésekről
15:00	Köztünk élő kisebbségek - workshop a nemzetiségi kisebbségek együttműködéséről a falvakban
17:00	„Heritage day – Az örökség napja” Kultúrműsor a testvértelepülések csoportjainak közreműködésével
21:00	Zenés, táncos est és kapcsolatteremtés

2023. július 1. – szombat

9:00	A résztvevő nemzetiségek gasztronómiájának bemutatója
9:00	Fiatalok vitafóruma a partnertelepülések önkormányzatainak képviselőivel
11:00	„Ideas for active ageing - Ötletek az aktív öregedéshez” Az idősek és a Szlovákiai Nyugdíjasok Egyesületének közös beszélgetése
15:00	„New beginning - Új kezdet” Beszélgetés az EU jövőjéről az Európa jövőjéről szóló konferencia hátterében
16:00	Sikerek az EU-nak köszönhetően Az ESBA által támogatott sikeres pályázatok bemutatása
17:00	A testvértelepülések énekcsoportjainak fellépése
19:00	A rendezvény kiértékelése és befejezése

XXVII. Falunapok

2023. június 29. – csütörtök

18:00 **Ünnepélyes önkormányzati ülés**
Este az Új kezdet pályázat és a Mátyusföldi Fesztivál programjai

2023. június 30. – péntek

17:00 „Kultúra határok nélkül“ – a helyi és a testvértelepülésekről érkező kulturális csoportok közös fellépése
21:00 A Mátyusföldi Fesztivál programjai

2023. július 1. – szombat

8:00 Szabad tűzön – bográcsfőző verseny
9:00 Vidám gyermek délelőtt
11:00 Jó ebédhez szól a nóta
13:00 A főzőverseny kiértékelése
17:00 Az Új kezdet pályázat műsorai
20:00 A FOR YOU együttes koncertje
22:30 Kökény Attila magyarországi énekes fellépése Utcabál - Tomi Band

A műsorváltozás joga fenntartva!

Naše novorodeniatka
Újszülötteink

December 2022
Ema Vargová
Tamara Nágelová

Marec 2023
Diana Hűblerová
Samuel Silvester Román
Natan Jaroš

Apríl 2023
Cynthia Luna Tabačíková
Tamara Tisucká
Martin Šercel

Máj 2023
Nina Lakatošová
Tomáš Dulický
Noel Krajčovič
Emma Kelecsényiová
Viktor Dulický
Máté Lancz
Aron Ajanah-Chinedu
Štefan Dodok
Hanna Kórent
Roderik Németh

Blahoželáme! – Gratulálunk!

Manželstvo uzavreli vo Veľkých Úľanoch
Nagyfödémesen kötöttek házasságot

Marec 2023
Zoltán Német – Eszter Judit Iski
Imrich Szalai – Mária Mancalová

Máj 2023
Peter Vrábel – Petra Kulichová
Tomáš Kompas – Tímea Hodúrová
Štefan Sáhó – Erika Borovszká
Ľudovít Urban – Monika Hutníková

Blahoželáme! – Gratulálunk!

Rozlúčili sme sa
Elbúcsúztunk

Marec 2023

Tibor Mariš	(67)
Ladislav Takáč	(76)
Margita Kelecsényiová	(77)
Ladislav Kelecsényi	(83)
Vlasta Kášová, Mgr.	(73)
Zoltán Seszták	(32)
Helena Halászová	(91)

Apríl 2023

Miroslav Roman	(50)

Máj 2023

Jozef Tóth	(67)
Rozália Romanová	(77)
Norbert Manczal	(49)

Česť ich pamiatke!
Tisztelet emléküknek!

(Údaje z matričného úradu obce – decembrové údaje dostal MÚ oneskorene)

(A helyi anyakönyvi hivatal adatai – decemberi adatokat az AH megkésve kapta meg)

XVII. Mátyusföldi Fesztivál

2023. június 28. – szerda

18:00 **Kiállítások megnyitója a kultúrházban**
„75 év alkotómunkája" – Botlík Aladár festőművész kiállítása
„Fény az úton" – Pálinkás Ildikó, a művészeti alapiskola tanárának festmény kiállítása
19:00 **„Nepál – élet és turizmus a földrengés után" –**
ifj. Lencsés Zoltán képes úti- és élménybeszámolója

2023. június 29. - csütörtök

19:30 **„Zengjen az ének"– László Attila erdélyi énekes** koncertje a Kálvária udvarán

2023. június 30. – péntek

Műsorok a főtéren, a szabadtéri színpadon

16:00 **Kézműves foglalkozások kicsiknek és nagyoknak –**
Szomolai László és Adrianna vezetésével
21:00 **„Csak egy vidám nyáresti koncert" – Derzsi György** és zenekara
22:00 **Szórakozzunk a Veľkoúľančanka zenekar tagjaival**

XVII. Festival na Matúšovej zemi

28. júna 2023

18:00 **Otvorenie výstav v kultúrnom dome**
„75 tvorivých rokov" – výstava malieb výtvarného umelca **Aladára Botlíka**
„Svetlo na ceste" – výstava malieb učiteľky ZUŠ – **Ildikó Pálinkás**
19:00 **„Nepál – život a turizmus po zemetrasení"** –
cestopisná prednáška – **Zoltána Lencsésa, ml.**

29. júna 2023

19:30 **„Nech znie pieseň"** –
koncert **speváka Attila Lászlóa** na nádvorí Kalvárie

30. júna 2023

Programy na námestí, na prírodnom javisku

16:00 **Tvorivá dielňa pre malých aj veľkých** –
Adriana a Ladislav Szomolai
21:00 **„Iba jeden veselý letný koncert" – György Derzsi** a jeho skupina
22:00 **Zabávajme sa s hudobnou skupinou Veľkoúľančanka**

Zmena programu vyhradená – A műsorváltozás joga fenntartva!

MEGVALÓSULT A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL
MINISZTERELNÖKSÉG NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
BETHLEN GÁBOR Alap

Pozvánka

Srdečne pozývame obyvateľov obce na Dožinkový večer na Hajmáši, ktorý sa uskutoční v piatok 18. augusta 2023 o 18.00 hodine v Nových Osadách - Hajmáši. Skvelá hudba, výborné jedlo, bohatá tombola, zaujímavý program a večerná zabáva je to, čo aj tento rok ponúkneme návštevníkom Dožiniek 2023.
Všetkých srdečne očakávame!

Ing. Ján Rudolf, PhD., poslanec OZ, organizátor

Meghívó

Szeretettel meghívjuk lakosainkat a hajmási aratóünnepélyre, amelyre 2023. augusztus 18-án 18.00 órai kezdettel kerül sor Hajmásban. Jó zene, finom ételek, gazdag tombola, érdekes műsor és esti mulatság. Ezeket kínáljuk a 2023-as aratóünnepély látogatóinak.
Mindenkit szeretettel várunk!

Ing. Ján Rudolf, PhD., önkormányzati képviselő, szervező

Poriadková služba obce – 0910 97 97 97 – A község rendfenntartó egysége

Veľkoúľanský obzor – Nagyfödémesi Láthatár
Vydáva – Kiadja: Obec Veľké Úľany – Nagyfödémes Község, Hlavná 578, 925 22 Veľké Úľany, IČO:00306282. Šéfredaktorka - Főszerkesztő: Alžbeta Szárazová. Redakčná rada - Szerkesztőbizottság: Ing. František Gőgh, DBA, PaedDr. Lívia Lelkesová, Zoltán Lencsés, Kristián Lipták, PaedDr. Iveta Manová, Mgr. Zuzana Metzner, MBA, Alžbeta Prágaiová, Kristián Sercel, PaedDr. Monika Snohová, Ing. Pavol Száraz, Mgr. Katarína Sztraková, Mgr. Gabriela Vajdová. Evidenčné číslo MK SR: 3099/09. Číslo ISSN: 1338-9319. Redakcia – Szerkesztőség: Miestne kultúrne stredisko, Veľké Úľany, E-mail: velkoulanskyobzor@centrum.sk, Tel.: 031 7878 197, web: www.ulany.sk.
Vychádza štvrťročne v náklade 2100 ks – Megjelenik negyedévente 2100 példányban. Nepredajné – Ingyenes. Nie všetky uverejnené názory vyjadrujú aj stanoviská redaktorov. A lapban közölt vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztők véleményét. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne skracovať a upravovať príspevky dopisovateľov. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot a tudósítások rövidítésére és szerkesztésére.

NEZABUDNUTEĽNÝ ZÁŽITOK

Volám sa Frederika Tornyaiová. Som žiačkou 9. A triedy na Základnej škole Mikuláša Lieskovského vo Veľkých Úľanoch. 9. ročník je v živote každého žiaka veľmi dôležitý a ťažký. Prichádzajú prvé neľahké rozhodnutia, testy, monitor, prijímačky a písomné práce. Deň po veľmi náročnom monitore (T9) sme mali súťaž s názvom – Európsky kvíz o peniazoch, ktorá sa konala online pomocou platformy Kahoot. Bolo to celonárodné kolo, kde sme riešili 15 otázok z oblasti finančnej gramotnosti. Súťažili sme tri dievčatá, Mišelka Harerrová, Janka Nagyová a ja. Celkovo sa zapojilo 320 tímov z celého Slovenska. Podarilo sa nám túto súťaž vyhrať. Znamenalo to pre nás postup do celoeurópskeho kola – Europian money quiz, ktorá sa konala v dňoch 15-16. mája 2023.

Slovensko sme napokon v Bruseli reprezentovali my dve s Mišelkou. Sprevádzala nás pani riaditeľka Monika Snohová, pani učiteľka Marcela Švanczarová a pani z bankovej asociácie Daniela Gilanyi. V Bruseli sme mali slávnostnú večeru kde sme sa predstavili. Doniesli sme so sebou aj darček v podobe pamätnej mince s erbom našej obce a knihu o Veľkých Úľanoch. Tento darček sme si vymenili so žiakmi z Rumunska, ktorí nám podarovali tradičnú rumunskú bábiku oblečenú v rumunskom kroji. Na druhý deň sme si prezreli priestory Európskej bankovej federácie. Následne nás čakala súťaž opäť na platforme Kahoot. Medzinárodnej súťaže sa zúčastnilo 28 štátov. Umiestnili sme sa v top 20.

Bolo nám cťou reprezentovať Slovensko, ale v neposlednom rade aj šíriť dobré meno našej školy a obce.

Frederika Tornyaiová

FELEJTHETETLEN ÉLMÉNY

Frederika Tornyaiovának hívnak. A Mikuláš Lieskovský Alapiskola 9. osztályos tanulója vagyok. A 9. osztály minden diák életében nagyon nehéz és fontos év. Az első nem könnyű döntések, a tesztelések, monitoring, felvételik és írásbelik várnak ránk. Egy nappal a rendkívül igényes monitoring (T9) után a Kahoot platform segítségével bekapcsolódtunk az „Európai pénz kvíz” elnevezésű online versenybe. Ez egy országos verseny volt, melyben a pénzügyi műveltségünket 15 kérdés megoldásával kellett bizonyítanunk. A megmérettetésen hárman vettünk részt, Mišelka Harerrová, Janka Nagyová és jómagam. A versenybe egész Szlovákia területéről 320 csapat kapcsolódott be. Az országos versenyt sikerült megnyernünk, ami számunkra az összeurópai fordulóba jutást jelentette, amelyre „Europian money quiz“ címen május 15-én és 16-án került sor.

Szlovákiát végül Mišelkával ketten képviseltük Brüsszelben. Kísérőink Monika Snohová, igazgatónő, Marcela Švanczarová, tanítónő és a bankszövetség képviseletében Daniela Gilanyi voltak. Brüsszelben egy ünnepi vacsorán mutatkoztunk be. Községünkre jellemző ajándékokat, a Nagyfödémesről szóló monográfiát és emlékérmeket vittünk magunkkal. Ezeket az ajándékokat a Romániából érkezett diákokkal hagyományos román népviseletbe öltözött babákra cseréltük. A második napon megtekintettük az Európai Bankföderáció épületét, majd egy újabb online megmérettetés várt ránk a Kahoot platformon. Az európai fordulón 28 állam résztvevői versenyeztek, mi a TOP 20-ban végeztünk.

Megtisztelés volt számunkra, hogy Szlovákiát mi képviselhettük, s nem utolsósorban iskolánk és községünk jó hírét öregbíthettük.

Frederika Tornyaiová
(ford.-szme-)

PLÁN PODUJATÍ 2023 ESEMÉNYNAPTÁR

III. štvrťrok — III. negyedév

Júl - Július:	
1.	XXVII. Obecné dni
	XXVII. Falunapok
3. - 7.	Letný tábor F´ Dance Center
	Tánctábor
10. - 14.	Jazykový tábor – English Camp
	English Camp nyelvtábor
15.	Farmárske trhy
	Őstermelői piac
17. - 21	Letný tábor nezbedníkov
	Gézengúz nyári tábor

August – Augusztus:	
14. - 17.	Športovo futbalový kemp Šibalko
	Huncutka sport és focitábor
18.	Dožinky na Hajmáši
	Aratóünnepély Hajmásban
18.	Sviatok nového chleba a Svätého Štefana
	Szent István és az új kenyér ünnepe
19.	Farmárske trhy
	Őstermelői piac
27.	Otvorenie sezóny v klube dôchodcov
	Évadnyitó a nyugdíjasklubban
29.	Denná súťaž hasičov
	Nappali tűzoltó verseny

September – Szeptember:	
2.	Jazdecké preteky
	Díjugrató lóverseny
9.	Birmovka
	Bérmálkozás
16.	Farmárske trhy
	Őstermelői piac
30.	Parlamentné voľby
	Parlamenti választások

Zmena programu vyhradená – A műsorváltozás joga fenntartva!

STRETNUTIE S LITERATÚROU

Dňa 23. apríla zorganizovala MO Csemadoku v spolupráci s Klubom dôchodcov Zatý dážď besedu so spisovateľom a básnikom Zoltánom Boborym z mesta Székesfehérvár (Maďarsko). V príjemnom prostredí klubu dôchodcov kládli otázky hosťovi nedeľného popoludnia básnik Árpád Zirig a spisovateľ Pavol Száraz. Na konci stretnutia Zoltán Bobory ochotne dedikoval svoje knihy.

-sz-

TALÁLKOZÁS AZ IRODALOMMAL

A Csemadok Helyi Szervezete az Aranyeső Nyugdíjas Klubbal karöltve április 23-án egy író-olvasó találkozóra invitálta az érdeklődőket. A nyugdíjas klubban töltött kellemes vasárnap délután vendége Bobory Zoltán székesfehérvári író és költő volt, beszélgetőtársai pedig Zirig Árpád költő és Száraz Pál írók voltak. A találkozó végén Bobory Zoltán készségesen dedikálta könyveit.

-sz-

PROCESIA NA BOŽIE TELO

Procesia pri príležitosti sviatku Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi sa uskutočnila 11. júna. Po dvojjazyčnej svätej omši sa konala eucharistická procesia k štyrom oltárom, postaveným na námestí obce. Pri oltároch sa veriaci striedavo modlili po slovensky a po maďarsky. Na procesii sa zúčastnili popri pánovi farárovi a veriacich aj miestni hasiči, tiež členovia dychového súboru. Štyri stany s oltármi pripravili a vyzdobili aj tento rok členovia miestneho hasičského zboru a členovia MO Csemadoku.

-sz-

ÚRNAPI KÖRMENET

Június 11-én került sor községünkben az Úrnapi körmentre. A kétnyelvű szentmise után a jelenlevők elindultak a főtéren felállított négy stációhoz. A hívők az oltároknál a szlovák és magyar nyelvet felváltva imádkoztak és tették tiszteletüket az Eucharisztiának. Az úrnapi körmenten a plébános úr és a hívők mellett ott vonultak a helyi tűzoltók, valamint a fúvószenekar tagjai is. A négy stáció oltárát az idén is a helyi tűzoltó szervezet, valamint a Csemadok helyi szervezetének tagjai készítették és díszítették.

-sz-

NOVOOSADSKÁ VESELICA

Dňa 10. júna sa uskutočnila tradičná „Novoosadská veselica“ na Sedíne. O dobrú náladu sa postarali chlapci z Veľkoúľančanky. V krátkom kultúrnom programe vystupovali členky skupiny „Örömtánc“ (tanec radosti) nielen z našej obce, ale privítali sme aj členky novozaloženej tanečnej skupiny z Mostovej, prácu ktorých podporujú naše tanečnice.
Výborný srnčí guláš pripravili aj v tomto roku členovia Poľovníckeho združenia Sokol, ktorým ďakujeme za nezištnú podporu. Deťom urobili radosť nafukovací hrad a „Vláčik Úľančík“.

-sz-

SZŐGYÉNI VIGADALOM

Június 10-én került sor Szőgyénben a hagyományos „Szőgyéni vigadalomra“. A jó hangulatról ismét a „Veľkoúľančanka“ tagjai gondoskodtak. A rövid kultúrműsorban nemcsak a helyi „Örömtánc” csoport tagjai léptek fel, de vendégül láttuk a hidaskürti, frissen megalakult tánccsoport tagjait is, akik munkáját éppen a mi táncos lábú lányaink segítik.

A finom őzgulyást az idén is a Sólyom vadásztársaság tagjai készítették, akik önzetlen támogatását ezúton is köszönjük. A gyerekek a felfújható ugráló várnak és a „Nagyfödémesi Kisvonatnak” is örülhettek.

-sz-

Foto: Prágai Erzsébet, Hanzel Lajos